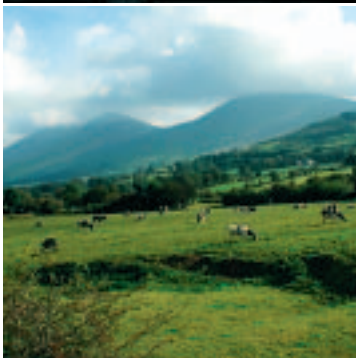


## An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil

### Tuarascáil Bhliantúil & Cuntais



# 2004

## STÁDAS NA GNÍOMHAIREACHTA

Is comhlacht poiblí neamhspleách i an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (EPA) a bunaíodh i mí Iúil 1993 faoin Acht fán nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, 1992. Ó thaobh an Rialtais, is í an Roinn Comhshaoil agus Rialtais Áitiúil a dhéanann urraíocht uirthi.

Déanann Bord Feidhmeach lánaimseartha comhdhéanta d'Ard-Stiúrthóir agus ceathrar Stiúrthóirí bainistíocht ar an EPA. Cinntítear neamhspleáchas trí nósanna imeachta roghnaithe i gcás an Ard-Stiúrthóra agus na Stiúrthóirí agus an tsaoirse, de réir mar a sholáthraítear sa reachtaíocht, gníomhú a a stuaim féin. Tá an sannadh, faoin reachtaíocht, maidir le freagracht dhíreach as réimse leathan feidhmeanna mar bhonn taca ag an neamhspleáchas sin. Faoin reachtaíocht, is cion sainiúil é iarracht a dhéanamh tionchar a imirt ar an Ghníomhaireacht, nó ar aon duine a bhíonn ag gníomhú thar ceann na Gníomhaireachta, ar bhealach míchuí.

Cuidíonn Coiste Comhairleach ar a bhfuil dhá chomhalta déag arna gceapadh ag an Aire Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil leis an nGníomhaireacht.

## FREAGRACHTAÍ

Tá réimse leathan dualgas agus cumhachtaí reachtúla ag an EPA faoin Acht fán nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil. Chomh maith leis sin, tá curtha le hacmhainn an EPA maidir le forfheidhmiú le cumhachtaí san Acht um Chaomhnú an Chomhshaoil, 2003. Áirítear orthu seo a leanas príomhfhreagrachtaí an EPA:

- ▶ ceadúnú a dhéanamh ar phróisis thionsclaíocha mhóra/choimpléascacha a bhféadfadh cumas truaillithe suntasach a bheith ag baint leo;
- ▶ truaillithe suntasach a bheith ag baint leo;
- ▶ monatóireacht ar chaighdeán comhshaoil, lena n-áirítear bunachair shonraí a bhunú ar a mbeidh rochtain ag an bpobal;
- ▶ tuarascálacha tréimhsiúla maidir le staid an chomhshaoil a fhoilsiú;
- ▶ sárchleachtais comhshaoil a chur chun cinn;
- ▶ taighde comhshaoil a chur chun cinn agus a chomhordú;
- ▶ gníomhaíochtaí diúscartha dramhaíola agus aisghabhála suntasacha, lena n-áirítear láithreacha líonta talún a cheadúnú agus plean bainistíochta guaisdramhaíola náisiúnta a ullmhú;
- ▶ córas a chur i bhfeidhm a cheadaíonn rialú astaithe VOC a bhíonn mar thoradh ar scaoileadh GMOanna isteach sa chomhshaoil in aon turas;

- ▶ rialacháin GMO a chur i bhfeidhm agus a fhorfheidhmiú ó thaobh GMOanna a choinneáil agus a scaoileadh amach sa chomhshaoil in aon turas;
- ▶ clár hidriméadrach náisiúnta a ullmhú agus a chur i bhfeidhm;
- ▶ dréacht a chur le chéile de Phlean Leithroinnte Náisiúnta do thrádáil liúntas astaithe gáis ceaptha teasa; Údarás Inniúla Náisiúnta a bhunú le ceadanna trádála agus liúntais a eisiúint orthu siúd atá clúdaithe ag an scéim; monatóireacht, léargas, agus fíorú maidir le hastuithe ó chuideachtaí rannpháirteacha; agus Clár Trádála Astuithe Náisiúnta a bhunú;

agus, faoin Oifig Forfheidhmiúcháin Comhshaoil, a bunaíodh i 2003 agus atá tiomanta as reachtaíocht comhshaoil a chur i bhfeidhm agus a fhorfheidhmiú in Éirinn;

- ▶ feabhas a chur ar chomhlíonadh reachtaíocht cosanta comhshaoil in Éirinn;
- ▶ feasacht a ardú maidir leis an tábhacht a bhaineann le forfheidhmiú i gcás reachtaíochta cosanta comhshaoil in Éirinn;
- ▶ ceadúnais IPPC agus ceadúnais Dramhaíola a eisionn an EPA a fhorfheidhmiú;
- ▶ iniúchadh agus tuairisciú ar fheidhmíocht údarás áitiúil maidir lena bhfeidhmeanna cosanta comhshaoil a chur ar bun, lena n-áirítear:

– forfheidhmiú maidir le ceadúnais dramhaíola a sháraítear;

– gníomh maidir le dumpáil mhídhleathach;

– ceadanna bailithe dramhaíola a chur i bhfeidhm, agus

– tionscnaimh a bheidh mar fhreagracht ar an táirgeoir a fhorfheidhmiú (mar shampla, sa réimse a bhaineann le dramhaill pacáiste);

- ▶ gníomh in aghaidh údarás áitiúil nach bhfuil ag comhlíonadh a gcuid feidhmeanna cosanta comhshaoil ar bhealach cúí;
- ▶ an dlí a chur nó cuidiú le húdarás áitiúla an dlí a chur ó thaobh sháraithe suntasacha reachtaíochta cosanta comhshaoil ar bhealach caoithiúil; agus
- ▶ cuidiú le húdarás áitiúla a gcuid feidhmíocht cosanta comhshaoil a fheabhsú ar bhonn cás ar chás, trí ghréasán forfheidhmithe a bhunú le malartú eolais a chur chun cinn chomh maith le sárchleachtas, agus trí threoir chuí a sholáthar.

**An Gníomhaireacht  
um Chaomhnú Comhshaoil**

---

**Tuarascáil Bhliantúil & Cuntais**

**2 0 0 4**

# Clár

Mísean, Fís, Luachanna, Spriocanna agus Cuspóirí	3
Cairt Eagrais EPA	4
Bord Stiúrthóirí EPA	5
Ráiteas an Ard-Stiúrthóra	6

## Cuid 1

<b>Athbhreithniú ar Oibríochtaí</b>	10
▶ An Oifig um Cheadúnúchán agus Treoir	11
▶ An Oifig um Fhorfheidhmiúchán Comhshaoil	14
▶ An Oifig um Measúnacht Comhshaoil	18

## Cuid 2

<b>Rialachas Corparáideach agus Forbairt Eagrúcháin</b>	24
Aguisín 1	
Foilseacháin EPA 2004	29

## Cuid 3

<b>Ráitis Airgeadais</b>	30
--------------------------	----

# Misean

An chomhshaol nádúrtha a chosaint agus a fheabhsú don ghlúin seo agus do ghlúnta na todhchaí, ag tógáil phrionsabail chomhshaoil sóisialta agus eacnamaíochta na forbartha inbhuanaithe san áireamh.

# Fís

*Is í ár bhfís chun bheith:*

Mar ghníomhaí cumhachtach i gcomhair athruithe, idir dhearcadh i dtaobh an chomhshaoil agus bhearta faoi chaomhnú comhshaoil;

Mar eagraíocht a oibríonn le saincheisteanna comhshaoil a chur i gcroílár na bpróiseas cinnteoireachta idirnáisiúnta, náisiúnta agus áitiúil;

Mar eagraíocht inchreidte measúil a labhraíonn go misniúil ar son chaomhnú an chomhshaoil;

Mar eagraíocht de scoth domhanda ina mbíonn daoine mórtasach as a bheith ag obair inti.

# Luachanna

*Is iad ár luachanna ná:*

Ionracas, neamhspleáchas agus gairmiúlacht

Seirbhís do leas-sealbhóirí

Luach Saothair

Urraim agus tacaíocht do chomhghleacaithe

Toilteanach chun Foghlama

# Spriocanna agus Cuspóirí

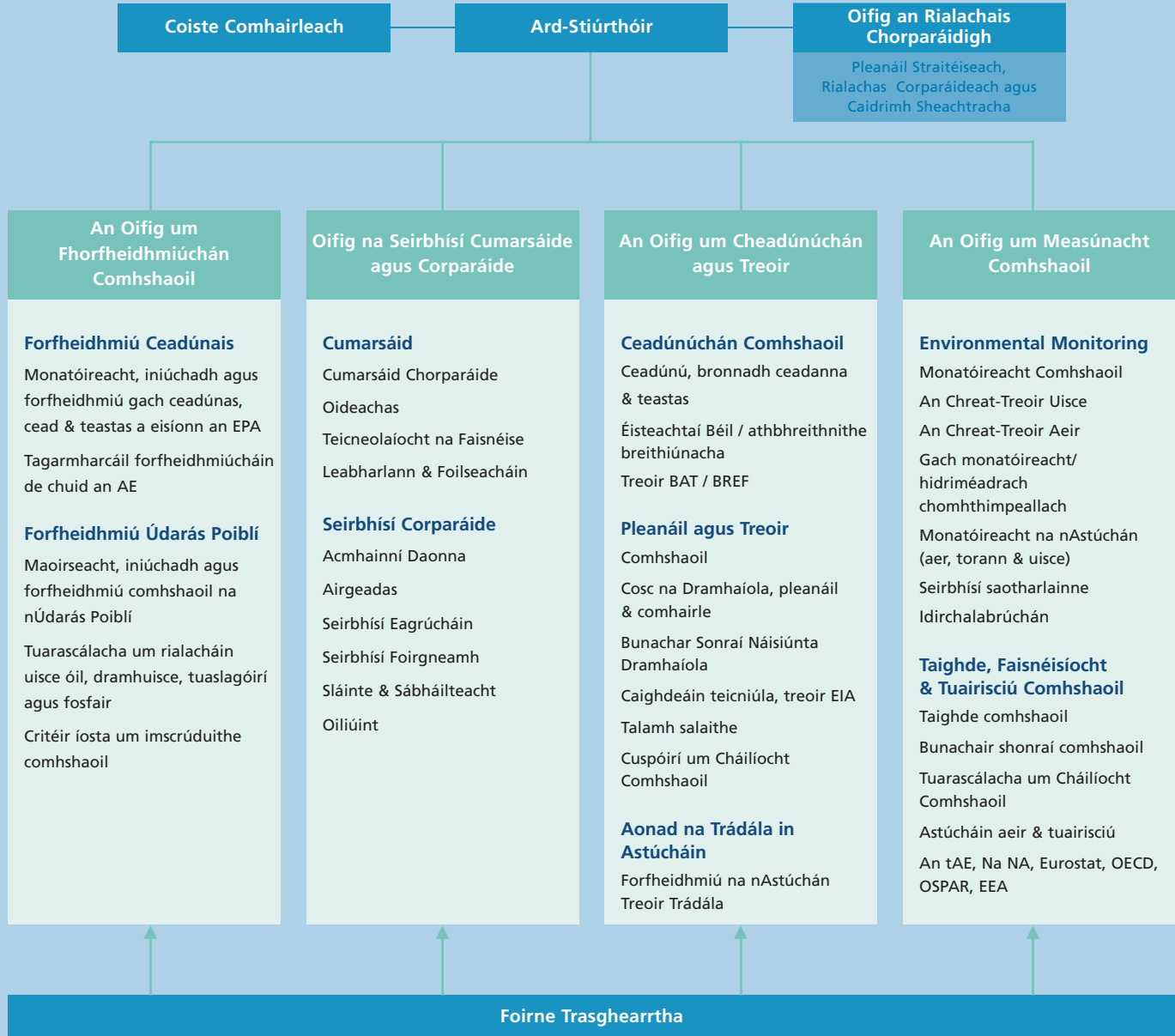
Bheith mar ghníomhaí cumhachtach le haghaidh athruithe;

Eagraíocht ardfheidhmíochta a thógáil;

Freastal ar riachtanais ar leas-sealbhóirí;

Measúnacht agus feabhas leanúnach a bheartú.

# Struchtúr Eagrúcháin



# An Bord Stiúrthóirí

*Clé go Deas*

**Mary Kelly** · Ard-Stiúrthóir

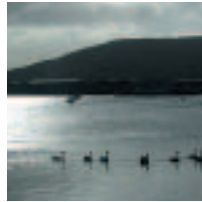
**Padraic Larkin** · Leas-Ard-Stiúrthóir agus Stiúrthóir, An Oifig um Cheadúnúchán agus Treoir

**Larry Stapleton** · Stiúrthóir, An Oifig um Measúnacht Comhshaoil

**Laura Burke** · Stiúrthóir, Oifig na Seirbhísí Cumarsáide agus Corparáide

**Dara Lynott** · Stiúrthóir, An Oifig um Fhorfheidhmiúchán Comhshaoil





# Ráiteas an Ard-Stiúrthóra

Bhí An Gníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil an-ghníomhach i rith na bliana 2004. Bhí ár n-aird dírithe ar aimsiú na spriocanna a bhí leagtha amach againn in ár gCreatlach Straitéiseach 2003- 2006 agus is cúis mhór áthais dom a bheith in ann a rá gur bhaineamar amach gach sprioc díobh. Críochnaíodh an chuid ba mhó den athstruchtúrú eagrúcháin, tá an Oifig um Fhorfheidhmiúchán Comhshaoil lán-ghníomhach anois, agus atheagrú curtha ar na hoifigí eile chun aghaidh a thabhairt ar na tosaíochtaí agus na riachtanais a bhíonn ag síorathrú i gcónaí. Is rud fíor-thábhachtach é, ó thaobh dhearcadh na Gníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil de, go bhfuil ceisteanna comhshaoil go hard ar chlár an phobail agus polaiteoirí naisiúnta

agus idirnáisiúnta. Is rud é seo a thugann ár ndúshlán maidir le glacadh le hobair nua agus beartú de réir ár mbriathair. Ba mhaith liom aitheantas a thabhairt i dtús báire d'fhoireann na Gníomhaireachta. Tá a gcroí go hiomlán san obair, agus cuireann a ndúthracht agus a saothar crua ar chumas na Gníomhaireachta aghaidh a thabhairt ar na dúshláin seo ar bhealach gairmiúil solúbtha éifeachtach.

Bíonn forbairt eacnamaíochta na hÉireann ag cur i gcónaí leis an mbrú atá ar chomhshaoil na tíre. Ní raibh sé riamh chomh riachtanach bearta a dhéanamh chun an comhshaoil seo a chosaint. Tharla fás agus borradh tagtha ar an eacnamaíocht



ar bhealach nár tharla riamh roimhe agus ar bhealach nach ndearnadh mórán pleanála mar gheall air, ach anois faoi dheireadh thiar, tá an bonneagar comhshaoil ag tosú ag breith suas air.

Ba dhona an bainistiú a rinneadh ar shaoráidí dramhaíola go dtí deireadh na nóchaidí agus ba bheag rialúcháin a bhain leo, ach tá an scéal sin ag athrú. Saoráidí nua-aimseartha anois iad a ndéantar bainistiú maith orthu le ceadúnú, cigireacht agus iniúchadh. Lena chois sin, cuirtear an dlí orthu mura mbíonn siad sásúil. Tá athrú mór ag teacht ar bhonneagar bainistithe dramhaíola. Tá áiseanna athchúrsála ann anois mar aon le stáisiúin aistrithe dramhaíola, saoráidí múirínithe agus tá áiseanna dramhaíola guaisí á gcur ar fáil agus ardchaighdeán acu. Cuireadh deiseanna athchúrsála ar fáil do lucht gnó agus don phobal i gcoitinne le blianta beaga anuas agus is follas go bhfuil siad ag athrú ó líonadh talún go hathchúrsáil. Tá deiseanna athchúrsála ag formhór de theaghligh na tíre agus is féidir le cuid acu cuid dá ndramhaíl a roinnt de réir cineáil ar an gcosán. In ainneoin an dul chun cinn seo, áfach, tá an méid dramhaíola féin ag méadú ar bhealach nach bhfuil inbhuanaithe. Dúshlán mór é na nósanna táirgíochta agus tomhaltais is cúis leis an méadú seo a shárú ach caithfear aghaidh a thabhairt air.

Ar cheann de na rudaí gránna a tháinig chun cinn le deich mbliana anuas a bhí an méid dumpála mídhleathaí a tharla. D'éirigh le daoine neamh-scrupallacha an chuimse airgid a chnardh trí dhramhaíl a dhumpáil go mídhleathach in áiteanna neamhcheadúnaithe laistigh agus lasmuigh den stát. Cleachtas coiriúil é seo a rinne an-dochar don chomhshaoil agus do dhea-cháil na hÉireann. Ní féidir aon leithscéal a dhéanamh faoi iompar den sórt seo, agus rachaidh an Ghníomhaireacht i

gcomhar le húdarais fhorfheidhmithe eile chun deireadh a chur leis ar gach bhealach is féidir. Bhí an-tionchar ag an Oifig um Fhorfheidhmiúchán Comhshaoil ar dhumpáil mhídhleathach i rith 2004 nuair a cuireadh Líonra Forfheidhmithe Náisiúnta ar bun. Baineann sé seo leas as acmhainní, saineolas agus cumas imscrúduithe na nÚdarás Áitiúil, An Gharda Síochána, na Seirbhíse Comhshaoil agus Oidhreacht Thuaisceart Éireann agus Seirbhís Póilíneachta Thuaisceart Éireann. Cuireadh dlús leis an obair forfheidhmithe nuair a chuir siad le chéile chun dhá fheachtas fhorfheidhmithe a chur i gcrích. Bhí siad seo dírithe ar iompar dramhaíola go mídhleathach go Tuaisceart Éireann. Tá muinín agam go gcuirfear an dlí ar dhaoine de thoradh na bhfeachtas seo agus go gcuirfear leis an obair fhorfheidhmithe i rith 2005.

Baineadh leas as ceadúnú an IPC (ar a dtugtar an IPPC anois) le dul i ngleic le truailliú ó thionscail. Eisíodh breis is 500 ceadúnas IPC/IPPC go dtí seo agus déanann an Ghníomhaireacht forfheidhmiú orthu. Ós rud é go bhfuil ag éirí thar cionn leis an ngeilleagar, is iomaí iarratas a cuireadh isteach ag éileamh athbhreithniú ar cheadúnú, nó le deileáil le méadú táirgíochta, nó le soláthar táirgí nua. Is iomaí tionscal a dúnadh ó chéad-chuireadh tús le ceadúnú, rud a léiríonn na hathruithe atá tagtha ar eacnamaíocht na hÉireann.

Rinneadh infheistiú mór i saoráidí cóireála dramhuisce le maoiniú ón bPlean Náisiúnta Forbartha 2003 go 2006, agus tháinig méadú mór ar líon na saoráidí a dhéanann cóireáil thánaisteach nó fiú cóireáil bhreise ar an uisce seo. Caithfear béim a leagadh amach anseo ar cheart-oibriú na saoráidí seo. Beidh an Ghníomhaireacht ag súil le feabhas ar chaighdeán an uisce a imíonn le sruth tharstu. Ar an

mbealach céanna tá feabhas mór tagtha ar cháilíocht uisce óil ó rinneadh infheistiú i ngrúpscéimeanna uisce. In ainneoin sin is uile, ní féidir a bheith sásta leis mar scéal, ós rud é nár shroich beagnach 17% de sholáthairtí uisce na ngrúpscéimeanna caighdeán cuí le haghaidh uisce óil i 2003. Bunriachtanas na beatha daonna is ea uisce glan óil, agus tá sé de cheart ag saoránaigh na hÉireann go mbeadh uisce den chaighdeán seo acu. Táimid ag súil go gcuirfear tuilleadh feabhais ar an scéal go dtí go mbeidh cáilíocht shásúil ag uisce óil uile na tíre.

Is mór an dúshlán é d'Éirinn na geallúintí idirnáisiúnta a chomhlíonadh a thug sí maidir le hastuithe aeir a laghdú – gáis cheaptha teasa agus gáis aigéadaithe san áireamh. Cé go gcuirfidh trádáil astuithe laghdú ar dhé-ocsaíd charbóin ar leibhéal Eorpach ní mór uasmhéid a cheapadh maidir dé-ocsaíd charbóin ag leibhéal na bhfearas féin. Ós rud é go bhfuil an eacnamaíocht ag fás caithfidh na comhlachtaí bealaigh nuálacha a lorg chun na hastuithe seo a laghdú nó íoc as dé-ocsaíd charbóin ar luach an mhargaidh. Leagadh amach tréimhse phíolótach le cur ar chumas na mBallstát, na gcomhlachtaí agus rialtóirí foghlaim óna n-iarrachtaí féin, agus ullmhú do na ciorruithe níos géire a bheidh ag teastáil ar ball. D'éirigh leis an scéim iallach a chur ar chomhlachtaí díriú ar méid na n-astuithe a dhéanann siad agus tá “gné charbóin” ag baint le pleanáil don todhchaí agus le cinnteoireacht anois. Ní bhaineann trádáil astuithe ach le hastuithe móra tionsclaíocha, áfach, agus má tá Éire chun na geallúintí a thug sí ag Kiótó a chomhlíonadh, caithfear socrúithe eile a dhéanamh maidir le rannóga eile na heacnamaíochta.

Cúis imní is ea an t-eotrófachán a bhfuiltear á dhéanamh ar uisce intíre na hÉireann. Foinse mhór de i gcónaí is ea truailliú forleathan talmhaíochta, mar aon leis an séarachas gan cóireáil a bhfuiltear á scaoileadh amach. Caithfear an dá fhadhb seo a réiteach. Tá sé de chuspóir ag Creat-Treoir Uisce an AE go mbeidh cáilíocht mhaith ag gach cineál uisce roimh 2015. Tá an Ghníomhaireacht ag obair le dreamanna eile chun an cur chuige radacach seo maidir le bainistiú uisce a chur i bhfeidhm. Ba bhotún é a shamhlú nach mbeidh dúshlán mhóra ag baint leis an Treoir seo, ach tá cuspóir maith leis agus is fiú tabhairt faoi go fuinniúil.

Tá mórchuid cainte ann le tamall faoin tír seo a fhorbairt mar eacnamaíocht eolasbhunaithe, agus go mór mór le blianta beaga anuas, tá Éire ag infheistiú níos mó agus níos mó acmhainní i bhforbairt an eolais. Caithfear eolas a chruthú agus a chur i bhfeidhm i gcás an chomhshaoil díreach mar is gá a dhéanamh i ngach réimse eile den eacnamaíocht. Mar chuid den Phlean Forbartha Náisiúnta is ea atá maoiniú á chur ar fáil don EPA a chuireann ar a cumas infheistiú a dhéanamh i gcruthú eolais. Is mar chuid den Chlár um Thaighde Comhshaoil agus Nuálaíocht agus Forbairt Teicneolaíochta (ERTDI) a dhéantar é seo agus tá staidéar á dhéanamh ar gach gné den Chomhshaoil – athrú aeráide, bithéagsúlacht, modhanna táirgíochta níos glaine, iompar, soch-eacnamaíocht, cáilíocht uisce mar aon le bainistiú dramhaíola agus acmhainní. Tá an clár seo dírithe ar eolas a fhorbairt a mbeidh baint díreach aige le Comhshaoil na tíre, agus dírithe freisin ar acmhainní a fhorbairt agus cumas a chruthú laistigh den chóras Éireannach. Chuir an Clár ERTDI maoiniú ar fáil do 300 tionscadal roimh dheireadh na bliana 2004 agus tá sé ar intinn acu leanúint ar aghaidh ag cur maoiniú ar fáil don

réimse tábhachtach taighde seo amach anseo. Chuir na tionscadail a fuair maoiniú go dtí seo an fhianaise ar fáil ar glacadh léi agus beartas á cheapadh, agus tá Éire ag baint leasa agus tacaíochta as an eolas seo agus í i mbun idirbheartaíochta idirnáisiúnta.

Ar ndóigh, ba í an chéad leath den bhliain 2004 an tréimhse ina raibh Éire i seilbh Uachtaránacht an AE, agus ba chúis áthais don EPA a páirt a fheidhmiú in Uachtaránacht ar measadh mar cheann fíor-rathúil d'Éirinn í. Mar chuid de ghníomhaíochtaí na hUachtaránachta, bhí an EPA mar óstach do roinnt cruinnithe agus comhdhálacha idirnáisiúnta chun forbairt an eolais, taighde agus comhroinnt na faisnéise ag leibhéal an AE agus go hidirnáisiúnta a chur chun cinn a thuilleadh, chun tacú le ceapadh agus le forfheidhmiú beartais.

Ní mór a rá nach bhféadfadh an EPA a sainordú a chomhlíonadh ná beartú de réir a briathair sí murach scileanna, saineolas agus dúthracht fhoireann na heagraíochta. Ba mhaith liom buíochas a ghabháil thar ceann an Bhoird leis an bhfoireann as a ndúthracht agus a saothar crua. Ba mhaith liom buíochas a ghabháil freisin le Coiste Comhpháirtíochta na Gníomhaireachta (Meitheal), an Roinn Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil, na húdaráis áitiúla agus na heagraíochtaí seachtracha eile a raibh an Gníomhaireacht ag obair i gcomhar leo i 2004, agus tá mé ag súil go leanfaidh siad ar aghaidh ag comhoibriú linn agus muid ag tabhairt aghaidh ar na dúshláin atá romhainn i rith 2005. Tháinig téarma oifige an tríú Coiste Comhairleach chun críche, tar éis trí bliana, i Márta na bliana 2004; agus ba mhaith liom buíochas a ghabháil le gach ball as ucht a gcomhairle agus a dtacaíochta i rith na tréimhse sin.

Ba mhaith liom mo bhuíochas a ghabháil freisin le mó chomhstiúrthóirí as an obair tábhachtach atá déanta acu maidir le hobair na heagraíochta. Ba mhaith liom buíochas faoi leith a ghabháil le Declan Burns, an tIar-Leas-Stiúrthóir Ginearálta, a d'éirigh as oifig i 2004 agus do Gerry Carty a d'éirigh as a bheith ina bhall den bhord i rith na bliana. Ba mhaith liom aitheantas a thabhairt don tionchar ollmhór a bhí acu ar an EPA. Tháinig Laura Burke agus Dara Lynott i gcomharbacht orthu mar stiúrthóirí ar an mbord i 2004. Tá taithe luachmhar ag gach duine acu agus tá mé ag súil go mór leis an obair a dhéanfaidh siad sna blianta atá le teacht.

Mary Kelly

Ard-Stiúrthóir

# 1

## Athbhreithniú ar Oibríochtaí

Tá réimse fairsing feidhmeanna agus dualgas ag an EPA chun an comhshaol a chaomhnú. Tá sí freagrach as ceadúnú agus rialú na n-áiseanna móra tionsclaíochta agus dramhaíola, as maoirsiú, iniúchadh agus forfheidhmiú comhshaoil na n-údarás poiblí, mar aon le monatóireacht, anailís agus tuairisciú comhshaoil, comhordú na taighde comhshaoil, as Treoir an AE um Thrádáil Astúchán a chur i bhfeidhm agus as comhordú an chláir náisiúnta um chosc dramhaíola.

Lena chois sin is ea a bhíonn ról lárnach ag an EPA i gcur i bhfeidhm roinnt Treoracha de chuid an AE, lena n-áirítear an Chreat-Treoir Aeir, an Treoir um Measúnú Straitéiseach Comhshaoil agus an Chreat-Treoir Uisce. Bíonn réimse leathan gníomhaíochtaí ar bun ag an EPA ar

leibhéal an AE agus ar leibhéal idirnáisiúnta.

Idir an Oifig um Cheadúnúchán agus Treoir, an Oifig um Fhorfheidhmiúchán Comhshaoil agus an Oifig um Mheasúnacht Chomhshaol déantar na feidhmeanna sin a liostaítear thuas ionas gur féidir leis an EPA a sainordú a chomhlíonadh. Tá cur síos ar fheidhmeanna sonracha gach ceann de na hoifigí sin, agus tuairiscítear a thuilleadh ar a ngníomhaíochtaí le linn na bliana 2004 sa chéad chuid eile.

Tacaíonn Oifig na Seirbhísí Cumarsáide agus Corparáide agus Oifig an Rialachais Chorparáide le saothar na n-oifigí seo. Tugtar breis sonraí faoi gníomhaíochtaí an dá Oifig seo i gCuid 2 den tuarascáil seo.



## An Oifig um Cheadúnúchán & Treoir e

Tá sainchúram leathan ag an Oifig um Cheadúnúchán agus Treoir, lena n-áirítear cinntí maidir le ceadúnú áiseanna móra tionsclaíocha agus dramhaíola, ceadú d'áiseanna stórála peitрил agus ceadanna a thabhairt maidir le horgánaigh gheinmhodhnaithe.

Cuireadh leis a sainchúram le déanaí, agus bíonn sí freagrach anois as cur i bhfeidhm na Treorach um Thrádáil Astúchán, na Treorach um measúnú Straiteiseach Comhshaoil agus an Chláir Náisiúnta um Chosc na Dramhaíola

### CEADÚNÚ UM CHOSC AGUS RIALÚ COMHTHÁITE AR THRUAILLIÚ (IPPC)

Faoi réir an tAcht fán nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (EPA), 1992, ab ea a ceapadh an EPA chun bheith freagrach, ar bhunús scéim do Cheadúnú um Rialú Comhtháite ar Thuailliú (IPC), as rialúchán na bpróiseas Tionsclaíoch mór/casta agus na bpróiseas eile le cumas mór truailithe uaidh. Ó lúil na bliana 2004 i leith is ea a cuireadh Treoir nua de chuid an AE um Chosc agus Rialú Comhtháite ar Thruailliú (IPPC) ina áit réimeas cheadúnúchán an IPC.

Bhí an chuid ba mhó de riachtanais Threoir IPPC an AE beartaithe agus curtha i bhfeidhm cheana féin ag an EPA, cé is moite de roinnt codanna teicniúla agus nós imeachta. Ar cheann de na príomhdhifriochtaí

atá le sonrú eatarthu atá an bhéim a leagann an IPPC ar thruailliú a chosc leis an aidhm chun astúchán san aer, san uisce agus ar thalamh a laghdú, dramhaíl a laghdú agus fuinneamh a úsáid go héifeachtúil. Lena chois sin, tugadh gníomhaíochtaí breise faoi réim an chórais cheadúnúchán, i réimsí cosúil le diantalmháocht, cóireáil agus próiseáil bainne, marú eallaigh, táirgeadh bia agus táirgeadh páipéir, laín agus cláir. Rinne an EPA athbhreithniú riarachán sa bhliain 2004 ar na ceadúnais a d'éisigh sí le deich mbliana anuas leis an ngéilleadh do riachtanais Threoir nua an IPPC a sheiceáil. Tosófar ar chlár athbhreithnithe ceadúnais sa bhliain 2005 lena chinntiú go ngéillfidh gach ceadúnas don Treoir.

Rinneadh Cinneadh Scoir ar 41 ceadúnas IPPC sa bhliain 2004. Ceadáiodh 37 agus tarraingíodh siar 4 cinn. Lena chois sin, eisíodh 39 cinn de Chinntí Molta maidir le ceadúnais IPPC sa bhliain 2004. (Tábla 1).

### CEADÚNÚ DRAMHAÍOLA

Faoin Acht um Bainistiú Dramhaíola, 1996 bíonn an EPA freagrach as ceadúnú gach saoráid shuntasach aisghabhála agus diúscartha dramhaíola a n-oibríonn na húdaráis áitiúla agus fiontair phríobháideacha iad. Leagann próiseas cheadúnúchán an EPA coin-níollacha daingne síos maidir le feidhmiú áiseanna le cinntiú go ndéantar rialú docht ar aon tionchar a d'fhéadfadh a bheith acu ar an gcomhshaoil.

Sa bhliain 2004 d'éisigh an EPA ceadúnais do 15 líonadh talún, 5 stáisiún aistrithe, 6 áis diúscartha dramhaíola guaisí, 5 áis múirínithe agus áis leasaitheach ithreach. Diúltaíodh do cheadúnas amháin um áis aisghabhála ábhar. Eisíodh 31 Cinneadh Molta sa bhliain 2004, ina measc dhá cheann maidir le hiarratais um áiseanna cóireála teirmí i Rinn an Scidígh agus sa Damhliag.

**TÁBLA 1**  
**Gníomhaíochtaí Ceadúnúcháin sa bhliain 2004**

	Ceadúnais IPPC	Ceadúnais Dramhaíola	Toilithe um Orgánach Géinmhodhna ithe (GMO)	Ceadúnais um Chomhdhúil Orgánach Luaineach (VOC)
Iarratais a ndearnadh breithniú orthu	88	86	30	13
Cinntí Molta	39	31	N/A	11
Aighneachtaí a fuarthas	32	54	N/A	0
Cinntí Scoir	41	33	26	9

### TOILITHE UM ORGÁNACH GÉINMHODHNATHE (GMO)

Is í an EPA an tÚdarás inniúil in Éirinn do chur i bhfeidhm na Rialúchán GMO um úsáid shrianta, scaoileadh d'aonturas amach sa chomhshaoil agus gluaiseacht trasteorann na nOrgánach Géinmhodhnaithe. Faoi dheireadh na bliana 2004, bhí 190 taifead ar chlár na n-úsáideoirí GMO in Éirinn. Tagann níos mó ná 95% de na húsáideoirí GMO seo faoi aicme na húsáide srianta. Is saotharlanna taighde thríú leibhéal den chuid is mó iad seo a aicmítear a bheith de phriacal suarach. Bronnadh 26 toiliú le haghaidh úsáid shrianta GMO i rith na bliana 2004 agus rinneadh scrúduithe láithreach ar 13 áitreabh um úsáid shrianta. Ní bhfuair an EPA aon iarratas i rith na bliana 2004 um GMO a scaoileadh amach d'aon ghnó.

### CEADÚNAIS UM CHOMHDHÚIL ORGÁNACH LUAINIACH (VOC)

Tá freagracht ar an EPA as ceadúnais a eisiúint d'aon ghníomhaíocht lena mbaineann stóráil agus dáileadh peitрил ag críochfoirt a sháraíonn tréachur sainmhíntithe. Rialaíonn na ceadúnais seo astúcháin na gcomhdhúil orgánach luaineach (VOC) a eascraíonn ó stóráil agus dáileadh peitрил. Bhronn an EPA 9 gceadúnas VOC i rith na bliana 2004. Is é 25 líon iomlán na gceadúnas VOC a eisíodh go nuige seo.

### TRÁDÁIL ASTÚCHÁN

Is meicníocht mhargadh-bhunaithe í trádáil na n-astúchán atáthar á cur i bhfeidhm ag leibhéal an AE agus é de chuspóir aici astuithe dé-ocsaíde carbóin a rialú chun téamh domhanda a mhaolú. Feidhmíonn sí do bhreis is 100 d'áiseanna tionsclaíocha na hÉireann, a fhreagraíonn isteach is amach d'aon trian de na hastuithe dé-ocsaíde carbóin náisiúnta

Feidhmíonn sí do bhreis is 100 d'áiseanna tionsclaíocha na hÉireann, a fhreagraíonn isteach is amach d'aon trian de na hastuithe dé-ocsaíde carbóin náisiúnta. Is í an EPA an tÚdarás inniúil chun an Treoir um Thrádáil Astuithe a chur i bhfeidhm in Éirinn. Tar éis di dul i gcomhairle leis an bpobal ar feadh tamaill fhada, chuir an EPA céad Phlean Náisiúnta Leithdháilte na hÉireann faoi bhráid Choimisiúin an AE. Lena chois sin, d'eisigh an EPA ceadúnais do gach comhlacht rannpháirteach agus chuir sí tús le clárann trádála chun tuairisc a choinn-eáil faoi gach trádáil.

### TREOIR THEICNIÚIL

Forbraíodh Treoir Theicniúil i rith na bliana 2004 ar ábhair éagsúla chun tacú le gníomhaíochtaí ceadúnúcháin agus forfheidhmiúcháin. I measc na gcáipéisí treorach a foilsíodh bhí:

- ▶ Stóráil, Aistriú agus Cónascadh Ábhair
- ▶ Dliteanais Chomhshaoil agus Measúnú Rioscaí
- ▶ Measúnú ar Líontáin de Scannán Solúbth a um Líonadh Talún

## CLÁR NÁISIÚNTA UM CHOSC AR DHRAMHAÍL

In Aibreán 2004, bunaíodh Clár Náisiúnta um Chosc ar Dhramhaíl laistigh den EPA, agus é de chuspóir aige na treochtaí um méadú in úsáid ábhar agus giniúint dramhaíola in Éirinn a aisiompú. Tá réimse tionscadal á gcur chun cinn faoin gclár seo, ina measc cúrsa traenála um chosc na dramhaíola don lucht tionscail, taighde maidir le aicmiú dramhaíola, uirlisí iniúchta/cosctha dramhaíola, forbairt de staidéar cásanna, clár deontais d'údaráis áitiúla agus tionscadail um laghdú dramhaíola guaisí.

Foilsíodh Tuarascálacha Bhunachar Sonraí Dramhaíola Náisiúnta na bliana 2002 agus 2003 sa bhliain 2004 a léirigh na treochtaí maidir le giniúint agus bainistiú dramhaíola sa Stát. Léiríonn na figiúirí is déanaí go bhfuil dul chun chinn suntasach déanta maidir le spriocanna náisiúnta athchúrsála a aimsiú. Sa bhliain 2002 cuireadh 72% de dhramhaíl teaghlaigh agus tráchtála go láithreáin líonta talún agus rinneadh athchúrsáil ar 28% de. Ba mhéadú 13% é seo ar ráta athchúrsála na bliana 2001. Ba thar sáile a rinneadh athchúrsáil ar dhá dtrian de dhramhaíl bailte agus cathracha, áfach, rud a léiríonn go bhfuil Éire spleách fós ar áiseanna athchúrsála agus ar mhargaí eachtrannacha.

Má tá dul chun cinn á dhéanamh ar athchúrsáil, ní mór a chuimhneamh go bhfuil fás ag teacht i gcónaí ar an méid dramhaíola a ghintear i mbailte agus cathracha. Tharla méadú 10% i 2003 ar fhigiúirí 2002. Tá tuairisciú níos cruinne á dhéanamh anois ar dhramhaíl de thoradh an fheabhais a cuireadh ar na rialúcháin a bhaineann leis an rannóg bailithe dramhaíola, agus míníonn sé seo cuid den fhás atá ag teacht ar mhéid an bhruscair, ach tá tionchar mór ag fás an daonra agus na hathruithe ar stíl maireachtála na dtomhaltóirí ar an scéal.

Is ábhar dóchais na treochtaí maidir le haisghabháil dramhaíola pacáistithe. Bhí ráta aisghabhála de 42% ann sa bhliain 2003. Má leanann na rátaí fáis mar atá, tá seans maith ann go sroichfidh Éire an spriocráta de 50% a leag an tAE síos maidir le haisghabháil dramhaíola pacáistithe don bhliain 2005.

## MEASÚNÚ STRAITÉISEACH COMHSHAOIL (SEA)

Is é an cuspóir atá ag Treoir an AE faoi Mheasúnú Straitéiseach Comhshaoil (SEA) ná ardleibhéal cosanta a thabhairt don chomhshaoil, agus féachaint chuige go mbeidh ceisteanna comhshaoil ina ndlúthchuid den ullmhúchán agus den chinneadh i gcás gach plean nó clár a bhfuil sé d'aidhm aige forbairt inbhuanaithe a chur chun cinn. Faoin Treoir seo, caithfidh na hÚdaráis Inniúla (leithéidí údaráis phleanála, Ranna Rialtais, Údaráis Réigiúnacha um bainistíocht dramhaíola) dul i gcomhairle leis na hÚdaráis sonraithe Comhshaoil agus measúnú comhshaoil a dhéanamh ar phleananna agus cláir ar leith. Is iad an EPA, an Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil mar aon leis an Roinn Cumarsáide, na Mara agus Acmhainní Nádúrtha na hÚdaráis Inniúla in Éirinn.

D'fhoilsigh sí Modheolaíocht an SEA agus chuir siad seimineár faisnéise ar siúl dóibh siúd a bheadh ina bhun. I measc na dtionscnamh eile chuir siad sraith seimineár faoin SEA ar siúl ar fud na tíre, rinne siad forbairt ar fhaisnéis agus acmhainní mar gheall ar an SEA ar shuíomh idirlín an EPA féin, agus chuir siad maoiniú do thionscnamh píolóta SEA le haghaidh Phlean Réigiúnach Bhainistiú Dramhaíola Lár Tíre. I rith 2004 Chraol an EPA 11 plean/clár éagsúla ar iarratas na nÚdarás Inniúil.



## An Oifig um Fhorfheidhmiúchán Comhshaoil

Tá An Oifig um Fhorfheidhmiúchán Comhshaoil freagrach as forfheidhmiú ceadúnas a d'eisigh an EPA maidir le dramhaíl, agus gníomhaíochtaí tionsclaíocha agus cinn eile nach iad. Bíonn ról aici maidir le maoirsiú feidhmíochta na n-údarás áitiúil, trína bhfeidhmíocht a iniúchadh, trí chomhairle agus treoracha a thabhairt dóibh, agus trí threoracha le héifeacht dhlithiúil leo a thabhairt má oireann sé sin. Ar cheann de phríomhchuspóirí na hoifige atá dul i ngleic le gníomhaíocht neamhdhleathacha dramhaíola in Éirinn.

### LÍONRA FORFHEIDHMITHE AGUS IOMPAR MÍDHLEATHACH DRAMHAÍOLA

Fadhb mhór náisiúnta is ea iompar mídhleathach dramhaíola agus diúscairt dramhaíola gan údarás. Bhunaigh an EPA Líonra Forfheidhmithe Náisiúnta ar a bhfuil an Oifig um Fhorfheidhmiúchán Comhshaoil, Údarás Áitiúla, An Garda Síochána, Seirbhís Comhshaoil agus Oidhreacht Thuaisceart Éireann agus Seirbhís Póilíneachta Thuaisceart Éireann. Baineann an Líonra leas as acmhainní, saíneolas agus cumas imscrúduithe gach dream acu chun dlí an Chomhshaoil a chur i bhfeidhm agus deireadh a chur le hiompar mídhleathach maidir le dramhaíl in Éirinn.

Cuireadh le chéile go déanach sa bhliain 2004 chun dhá fheachtas fhorfheidhmithe a chur i gcrích ar bhonn náisiúnta. Tharla an chéad cheann sa tSamhain i réigiún Chorcaí agus ghlac cigirí na hOifige um Fhorfheidhmiúchán Comhshaoil, Comhairle Chontae Chorcaí agus Comhairle Cathrach Chorcaí páirt ann le tacaíocht ón nGarda Síochána. Chuir siad le chéile arís um Nollaig na bliana 2004 nuair a rinne Cigirí na hOifige um Fhorfheidhmiúchán Comhshaoil agus saíneolaithe gadaíochta agus calaoise an Gharda ruathair ar áiseanna dramhaíola agus trádstórais ar fud na tíre. Bhí amhras orthu go raibh na háiseanna sin gnóthach ag seoladh dramhaíl mhídhleathach go Tuaisceart Éireann. Tá scrúdú á dhéanamh ar an bhfianaise a bailíodh sa dá chomhfheachtas seo ag súil go bhféadfadh an EPA agus Stiúrthóir na nIonchúis-eamh Poiblí leas a bhaint astu i gcásanna dlí.

Ina theannta seo is ea a choimisiúnaigh an Oifig um Fhorfheidhmiúchán Comhshaoil imscrúdú maidir le gníomhaíochtaí neamhcheadaithe dramhaíola in Éirinn agus tá sí ag déanamh scrúdú ar an mbealach a úsáideann na hÚdarás Áitiúla a gcumhachtaí reachtúla le forfheidhmiú a dhéanamh i gcás gníomhaíochtaí dramhaíola. Críochnófar na himscrúduithe seo i rith na bliana 2005.

### FORFHEIDHMIÚ CEADÚNAIS

Bhí méadú de 51% ar an iniúchadh a rinne ar áiseanna ceadúnaithe tionsclaíocha agus dramhaíola i rith 2004 i gcomparáid le 2003. Bhí méadú de 1% ar líon na gcigireachtaí a rinneadh agus bhí méadú de 10% ar líon na bhfógraí maidir le neamh-chomhlíonadh a eisíodh i gcomparáid le 2003 (Tábla 2).



TÁBLA 2

**Gníomhaíochtaí Ceadúnúcháin sa bhliain 2004**

	IPCC	Dramhaíl
Cigireachtaí	525	342
Iniúchtaí	222	52
Cuairteanna Monatóireachta	1027	109
Fógraí reachtúla a eisíodh	7	1
Fógraí faoi neamh-chomhlíonadh a eisíodh	497	221
Prosecutions instigated	14	8

Rinneadh 711 gearán leis an EPA maidir le háiseanna IPCC ceadúnaithe agus 366 gearán faoi áiseanna dramhaíola i rith 2004. Ní dhearnadh gearán ar bith faoi 81% de na háiseanna IPCC ná faoi 68% de na háiseanna dramhaíola.

Gearáin faoi bholadh bréan is ea an gearán is coitianta a dhéantar faoi áiseanna ceadúnaithe. Rinneadh 445 gearán faoi áiseanna IPCC agus 238 gearán faoi dhramhaíl. Is faoi chúig cinn de na háiseanna IPCC, áfach, a rinneadh ní ba mhó ná a leath de na gearáin faoi bholadh agus is faoi chúig áis dramhaíola a rinneadh beagnach 70% de na gearáin seo. Dhírigh an EPA a cumas forfheidhmithe ar an líon beag áiseanna seo lena chinntiú gur réitíodh na fadhbanna.

**CÚRSAÍ DLÍ**

Thug an EPA 17 cás in aghaidh daoine nó dreamanna a raibh ceadúnais acu sna Cúirteanna Dúiche. Fuarathas na cosantóirí ciontach i 16 cás. Bhain formhór na gcúiseamh le sárú leanúnach a bheith déanta ar uasteorainneacha astúchán, gan bonneagar a shuiteáil, agus gan faisnéis a chur ar fáil. Sa chás eile, níor dhearbhaigh an chúirt go raibh an cosantóir ciontach ach thug ordú go n-íocfadh sé/sí costais dlí an EPA agus síntiús a thabhairt do chúis charthanach.

De thoradh na gcúiseanna dlí seo rinneadh infheistiú suntasach a chosain idir €250,000 agus €900,000 ar bhonneagar suímh agus beart agus áiseanna maolaithe, mar fhearas feabhsaithe le haghaidh chóireáil dramhuisce agus shuiteáil bithghlantóirí. Tugadh geallúintí go gcuirfí feabhas ar chleachtaí bhainistithe suímh, bainistiú dramhaíola ina measc.

Chuir an EPA tús leis an dlí a chur ar 22 dream eile i rith na bliana 2004.

**FORFHEIDHMIÚCHÁN NA NÚDARÁS ÁITIÚIL**

I rith 2004 rinne 50 iniúchadh ar fhearas cóiríochta uisce le hól agus dramhuisce. Lena chois sin, rinneadh 461 gearán leis an EPA faoi ghníomhaíochtaí a bhí faoi chúram na nÚdarás céanna agus rinneadh 281 iniúchadh dá mbarr. Rinne 42% de na gearáin seo faoi cheisteanna dramhaíola agus bhí baint ag an gcuid ba mhó den chuid eile le caighdeán uisce, cóiríocht dramhuisce, uisce óil, boladh, torann agus pleanáil.

De thoradh na hoibre seo, d'éisigh an EPA 26 fógra ag comhairliú agus ag moladh do na húdaráis áitiúla an cúrsa cuí gníomhaíochta lena n-oibleagáidí reachtúla a shásamh. Seirbheáladh dhá Threoir a bhfuil éifeacht dhlithiúil leo nuair nár chloígh na húdaráis Áitiúla le comhairle an EPA. Bhí an dá Threoir seo faoi bhainistiú dramhaíola. Tá coimriú ar Fhíomhaíochtaí Forfheidhmithe i leith Údarás Poiblí don bhliain leagtha amach i dTábla 3.

**TÁBLA 3**  
**Gníomhaíochtaí Forfheidhmithe**  
**i leith Údarás Poiblí i rith 2004**

Iníuchtaí	50
Iníuchtaí a Reachtáladh	281
Fógraí Comhairle agus Moltaí	26
Treoracha a Seirbheáladh	2

### **TUAIRISCIÚ FAOI CHOMHLÍONADH NA NÚDARÁS ÁITIÚIL**

I rith 2004, d'fhoilsigh an EPA tuarascálacha náisiúnta faoin mbealach a raibh na húdaráis áitiúla ag cloí le rialúcháin agus caighdeán maidir le huisce óil, scaoileadh amach dramhuisce agus leibhéil fhosfair in uisce.

#### **Cáilíocht Uisce Óil**

Dhearbhaigh an Tuarascáil faoi Uisce Óil 2003 gur de chaighdeán sásúil beagnach 98 faoin gcéad de na samplaí ó sholáthairtí uisce poiblí D'ainneoin go bhfuil an cháilíocht sásúil ag an uisce óil i gcoitinne, tá cuid de na soláthairtí poiblí ag sárú na

gcaighdeán go rialta i dtaobh paraiméadar áirithe (m.sh. alúmanam agus i gcásanna áirithe níotráití). Mhol an tuarascáil gur chóir tosaíocht a thabhairt do chlár de bhearta ceartúcháin a chur i bhfeidhm le cinntiú go mbeidh na soláthairtí seo de réir an chaighdeán a leagadh síos.

Maidir le grúpscéimeanna príobháideacha a sholáthraíonn uisce do thimpeall 50,000 líon tí, bhí 83.2 faoin gcéad acu de réir an chaighdeán i 2003. Ba dhul chun cinn é seo ar an 80.9 faoin gcéad i 2002 agus an 74.1 faoin gcéad i 2001. Ní féidir a bheith sásta leis an ráta comhlíonta seo ach cuirtear fáilte roimh an dul chun cinn atá déanta. Meastar gur tharla sé de thoradh infheistiú suntasach caipitil a bheith déanta i ngrúpscéimeanna uisce le blianta beaga anuas.

#### **Cóireáil Dramhuisce i gCeantair Uirbeacha**

Léirigh tuarascáil an EPA faoi Scaoiltí Amach Dramhuisce ó Cheantair Uirbeacha go ndearnadh cóireáil thánaisteach ar 58 faoin gcéad den dramhuisce, is go bhfuiltear ag déanamh laghdú ar ábhair chothaitheacha mar aon le cóireáil thánaisteach ar 9 faoin gcéad eile. Ní fhaigheann an chuid eile den dramhuisce (33 faoin gcéad) cóireáil ar bith nó scaoiltear amach é is gan ach réamhchóireáil nó bunchóireáil déanta air. Is dul chun cinn suntasach é seo ar fhigiúirí na bliana 2001 a thaispeáin nach bhfuair ach 21 faoin gcéad den dramhuisce cóireáil thánaisteach. Tá áiseanna breise le haghaidh cóireáil thánaisteach á dtógáil in a lán áiteanna ar fud na tíre agus dul chun cinn maith déanta orthu. Meastar go gcuirfidh siad seo feabhas suntasach ar chaighdeán an dramhuisce a scoiltear amach ó cheantair uirbeacha in Éirinn, agus go gcuirfidh sé seo feabhas ar chaighdeán an uisce i gcoitinne.

Léirigh an tuarascáil, áfach, gur theip ar 60 faoin gcéad de háiseanna cóireála dramhuisce i gceantair uirbeacha caighdeán náisiúnta amháin (nó fiú níos mó) a shroicheadh. Ní féidir glacadh leis an ard-leibhéal sáraithe seo, agus moladh do na húdaráis áitiúla aghaidh a thabhairt ar an bhfadhb ar bhonn práinneach.

### Forfheidhmiú na Rialúchán i leith Fosfair

Rinne Tuarascáil Forfheidhmithe Náisiúnta um Rialúcháin i leith Fosfair a d’eisigh an EPA, cur síos ar chaighdeán an uisce i lochanna agus in aibhneacha i ngach ceantar de chuid na n-údarás áitiúil, agus rinneadh léirmheas ar éifeacht na mbeart atá idir lámha ag na húdaráis chéanna le dul i ngleic leis na fadhbanna atá ann maidir le caighdeán an uisce. Is í an phríomhfhadhb a ndíríonn na Rialúcháin i leith Fosfair aghaidh uirthi ná an leasú thar fóir a dhéantar ar uisce le fosfar agus chaoi ina maraítear éisc agus ainmhithe uisce eile de thoradh a n-eotrófacháin.

Léirigh na figiúirí ba dhéanaí nach raibh ní ba mhó ná trian de na hionaid abhann agus locha ag teacht leis na spriocanna náisiúnta. Is dul chun cinn beag é seo ar thuarascáil na tréimhse roimhe sin ach bhí laghdú i líon na n-ionad abhann a raibh uisce den scoth le fáil iontu. D’fhógair an tuarascáil go neamhbhalbh go bhfuil réimse beart á dhéanamh ag na húdaráis áitiúla le dul i ngleic le fadhbanna maidir le caighdeán an uisce ach go mb’fhéidir go dtógfaidh sé roinnt blianta sula bhfeicfear an bhfuil ag éirí leo. Dúshlán mór a bheidh ann sna blianta atá romhainn, na spriocanna a leag na Rialúcháin i leith Fosfair a shroicheadh.

### LÍONRA AN AE UM FHORFHEIDHMIÚ DLÍ COMHSHAOIL (IMPEL)

Is éard atá i Líonra an AE um Fhorfheidhmiú Dlí Comhshaoil ná Líonra neamhfhoirmiúil d’údarás comhshaoil i mballstáit an AE agus sna tíortha iarratais. Cuireann IMPEL malartú faisnéise agus taithí chun cinn mar aon le cur chuige níos comhsheasmhaí a fhorbairt maidir le cur i bhfeidhm, feidhmiú agus forfheidhmiú reachtaíocht an comhshaoil. Déanann An Oifig um Fhorfheidhmiúchan Comhshaoil comhordú ar ghníomhaíochtaí IMPEL in Éirinn lena chinntiú go mbeidh sé ag obair i gcomhar leis an Líonra Náisiúnta Forfheidhmithe Comhshaoil.

Mar chuid d’Uachtaránacht na hÉireann ar an AE, rinne an EPA cruinniú iomlánach de IMPEL a óstáil i gCaisleán Bhaile Átha Cliath in Iúil 2004. Bhí ionadaithe ó 27 tír Eorpacha i láthair agus bhí an EPA agus an Coimisiún Eorpach in gcomhchathaoirligh air.



## An Oifig um Measúnacht Comhshaoil

Tá an Oifig um Measúnacht Comhshaoil (OEA) freagrach as réimse leathan gníomhaíochtaí, ina measc monatóireacht a dhéanamh ar uisce agus aer sa timpeallacht agus ar astúcháin ó shaoráidí ceadúnaithe, cláir mhonatóireachta náisiúnta a ullmhú agus clár náisiúnta hidriméadrach a sheoladh. Tugann sí cabhair d'údaráis áitiúla maidir le sampláil agus obair saotharlainne agus cuireann sí saoráidí tacaíochta saotharlainne ar fáil don EPA maidir lena hobair ceadúnaithe agus forfheidhmithe.

Bíonn sí freagrach as clár náisiúnta taighde comhshaoil a comhordú, bunachair shonraí comhshaoil a bhunú, tuarascálacha a chur ar fáil go rialta ar chaighdeán comhshaoil, agus Tuarascálacha tréimhsiúla faoi Staid an Chomhshaoil a fhoilsiú. Bíonn siad seo san áireamh i sainchúram an OEA freisin: Creat-Treoir Aeir an AE a fheidhmiú, comhordú a dhéanamh ar fheidhmiú gnéithe fíorthábhachtacha den Chreat-Treoir Uisce an AE, agus Lárphointe Náisiúnta na hÉireann a oibriú don Ghníomhaireacht Comhshaoil Eorpach.

## SEIRBHÍSÍ SAOTHARLAINNE

Rinneadh anailís i rith 2004 ar thart faoi 23,500 sampla a tógadh ó aibhneacha, lochanna, screamhuisce, uisce na taoide, láisteáit ó líonadh talún, eisiltigh agus scaoilte amach san aer, ag féachaint ar sháraigh siad uasteorainneacha ceimiceacha agus micri-bhitheolaíochta. Níor mhór breis is 250,000 tomhas anailiseach a dhéanamh san iomlán chuige sin. Rinneadh an obair seo mar chuid de chlár mhonatóireachta réigiúnacha agus náisiúnta agus mar thacaíocht d'fhorfheidhmiú comhshaoil. Ba í an obair mhonatóireachta seo go léir a bhí mar bhunús ag na tuarascálacha a rinneadh faoi chaighdeán an chomhshaoil ar leibhéal logánta, réigiúnacha agus náisiúnta.

## CLÁR IDIRCHALABRÚCHÁIN

Leanadh de chlár idirchalabrúcháin saotharlainne an EPA i rith na bliana 2004. Bhí 114 saotharlann páirteach ann faoi dheireadh na bliana. B'ín ceithre cinn sa bhreis ar líon na bliana 2003. Ina measc bhí saotharlanna údaráis áitiúil, saotharlanna conartha, saotharlanna a sholáthraíonn sonraí don EPA agus cúig saotharlann réigiúnacha an EPA féin. Rinneadh clár na saotharlainne, dá ndearnadh foráil faoi alt 66 den Acht EPA 1992, a uasdátú chun feidhmíocht i gcleachtaí idirchalabrúcháin i 2003 a léiriú. Tá an clár le fáil lena iniúchadh ag Ceanncheathrú an EPA agus ar láithreáin ghréasáin an EPA.

D'éirigh go maith leis an EPA nuair a ghlac sí páirt i gclár tástála inniúlachta a ndearna an tAE urraíocht air. Seoladh samplaí chuig 29 saotharlann Éireannach mar chuid den tionscnamh, agus tríd is tríd, bhí na torthaí ar aon dul le saotharlanna na dtíortha eile a ghlac páirt. Seoladh samplaí chuig 29

saotharlann Éireannach mar chuid den tionscnamh, agus tríd is tríd, bhí na torthaí ar aon dul le saotharlanna na dtíortha eile a ghlac páirt.

### MONATÓIREACHT AEIR

Foilsíodh Tuarascáil ar Mhionatóireacht Cháilíocht Aeir na bliana 2002 i rith 2004 agus léirigh sé go raibh cáilíocht aeir na hÉireann go maith ar fud na tíre de gnáth, agus lán-sásúil ó thaobh na gcaighdeán cáilíthe aeir atá ann faoi láthair. Maidir le truailliú aeir ó dheatach dubh, luaidh agus dé-ocsaíd sulfair, níorbh fhiú trácht orthu dá gcuirfí iad i gcomparáid lena n-uasteorainneacha ceadaithe. Lena chois sin, cé go bhfuil ózón fós ina fhadhb comhshaoil in a lán áiteanna san Eoraip, tá leibhéil ózón na hÉireann i bhfad faoi bhun na tairseacha a thabharfadh le fios go bhféadfadh drochthioncar a bheith aige ar shláinte.

Ba iad leibhéil cáithníní (PM10) agus oscaídí nítrigine a thagann ó thoit tráchta an t-aon rud a d'fhéadfadh teacht salach ar chaighdeán dochta nua an AE. Cuirfear an chéad cheann acu seo i bhfeidhm i 2005. Tabharfaidh an EPA tús áite do mhionatóireacht na n-ábhar truaillithe seo sna cláir mhionatóireachta atá ar siúl aici agus mar chuid dá hobair forfheidhmithe comhshaoil.

Rinneadh dul chun cinn suntasach maidir le faisnéis comhshaoil a chur ar fáil don phobal i 2004 nuair a cuireadh sonraí faoi mhionatóireacht caighdeán aeir ar fáil ar an idirlíon. Is féidir na torthaí ó 13 stáisiún monatóireachta ar fud na hÉireann a léamh a luaithe is a fhaightear iad.

### CLÁR HIDRIMÉADRACH

líonra de 1500 stáisiún ar aibhneacha, lochanna agus screamhuisce. Foilsíodh staitisticí achomaire an chláir seo ar shuíomh idirlín an EPA, agus cuireadh faisnéis mhionn ar fáil mar chuid riachtanach maidir le bainistiú tuilte, cosc a chur ar thruailliú, dearadh bóithre, agus bainistiú acmhainní uisce in áiteanna éagsúla ar fud na tíre.

D'ullmhaigh an EPA dréachtchlár Hidriméadrach Contae do gach údarás áitiúil agus tá siad seo bunaithe ar na riachtanais a mheastar a bheith ag na húdaráis sin. Cuireann an próiseas seo ar chumas an údaráis a fháil amach conas ar féidir leo teacht ar bhreis eolais maidir le faisnéis hidriméadrach anois agus sa todhchaí.

### CREAT-TREOIR UISCE

Is í an Chreat-Treoir Uisce an fhorbairt is suntasaí maidir le polasaí an AE i leith uisce le 25 bliain anuas. Cuireann an Treoir creatlach uileghabhálach agus clár chun cosaint fhadtéarmach a thabhairt d'uisce an chomhshaoil, agus chun caighdeán gach cineál uisce – idir uisce dromchla agus screamhuisce – a fheabhsú i ngach Ballstát.

Tá ról mór ag an EPA maidir le comhordú agus feidhmiú phríomhghnéithe na Creat-Treorach Uisce in Éirinn. I Meitheamh 2004 chuir an EPA comhairle ar an gCoimisiún Eorpach um na húdaráis inniúla agus na Ceantair Abhantraí (RBD) aitheanta in Éirinn. Tá cabhair, tacaíocht agus faisnéis curtha ar fáil ag an EPA le cabhrú leo agus iad ag ullmhú tuarascálacha faoi shaintréithe na n-abhantrach. Tá tús curtha ag an EPA le hullmhú tuarascála achomaire faoi shaintréithe na hÉireann. Tabharfar é seo don Choimisiún Eorpach roimh dheireadh Mhárta 2005 faoi mar a éilíonn an Treoir.

### CÁILÍOCHT UISCE SNÁMHA

Foilsíodh tuarascáil faoi cháilíocht uisce snámha na bliana 2003 i rith 2004 agus thaispeáin sí go raibh cáilíocht an-mhaith fós ag uisce snámha na hÉireann de ghnáth. Tá 131 áit snámha in Éirinn agus shroich 97 faoin gcéad díobh na caighdeáin éigeantacha fosta agus gur shroich 85 faoin gcéad díobh na luachanna treorach ní ba dhéine. Is féidir féachaint ar léarscáil a léiríonn cáilíocht an uisce i 2003 ar shuíomh idirlín an EPA.

### MONATÓIREACHT BITHEOLAÍOCHTA AR CHÁILÍOCHT AIBHNEACHA

Lean an EPA ar aghaidh lena clár monatóireachta bitheolaíochta. Timthriall thrí bliana atá i gceist agus tógar samplaí ó 3,200 ionad samplála ar 13,200cm d'aibhneacha. Foilsíodh measúnú mionn ar gach ceann de na haibhneacha a ndearnadh monatóireacht uirthi i 2003. Rinneadh dul chun cinn freisin ar athbhreithniú mór thrí bliana ar cháilíocht uisce na hÉireann atá le foilsiú i 2005.

### TUAIRISCIÚ LIOSTA ASTÚCHÁIN AEIR

D'ullmhaigh an EPA tuarascálacha maidir le Coinbhinsiún na NA faoi Thruailliú Fadraoin Trasteorann Aeir, Creat-Choinbhinsiún na NA faoi Athrú Aeráide, agus Córas Monatóireachta an AE ar Dhé-ocsaíd Carbóin agus Gáis Cheaptha Teasa eile. Cuireadh iad seo faoi bhráid na n-údarás cuí.

Faoi réir Phrótacal Khiótó, tá geallúint tugtha ag Éirinn gan méadú níos mó ná 13 faoin gcéad a dhéanamh ar astuithe ghás ceaptha teasa thar na leibhéal a bhí ann i 1990. Léiríonn na figiúirí a d'fhoilsigh an EPA i 2004 gur tharla laghdú de 3.3 faoin gcéad ar astuithe na ngás seo i gcomparáid

leis an mbliain roimhe sin ach go bhfuil siad 25 faoin gcéad níos airde ná leibhéal an bliana 1990. Is í an talmhaíocht an fhoinsé is mó óna dtagann na gáis seo, agus lucht fuinnimh agus iompair ag sodar ina diaidh. Meastar go ndéanfaidh Trádáil Astuithe, leasú ar Comhbheartas Talmhaíochta an AE agus feabhas ar éifeacht fuinnimh a gcion féin chun laghdú níos mó a dhéanamh ar na gáis cheaptha teasa seo.

### FAISNÉISÍOCHTA AGUS TUAIRISCIÚ

Rinne an EPA comhordú ar fhorbairt príomhshraitheanna sonraí spásúla na tíre, chun riachtanais na Creat-Treorach Uisce a shásamh. Rinneadh Córas Faisnéise Tíreolaíochta (GIS) le leabharlann léarscáileanna a fhorbairt chun na sraitheanna sonraí go léir atá ag an EPA a stóráil. Lena chois sin rinneadh forbairt ar chóras inmheánach GIS bunaithe ar inlín chun go mbainfear leas níos mó as an GIS ar fud na heagraíochta. Tacóidh sé seo le hobair an EPA trí chabhrú leis an bhfoireann féachaint ar réimse sraitheanna sonraí ar an inlín agus ceisteanna a chur fúthu. Meastar go ndéanfar tuilleadh forbartha ar an teicneolaíocht seo chun go mbeidh an pobal in ann an GIS a úsáid.

### COMHSHAOL NA HÉIREANN 2004

D'fhoilsigh an EPA a tríú tuarascáil faoi staid an chomhshaoil i mBealtaine mar chuid d'imeachtaí Uachtaránacht na hÉireann ar an AE. Ba léir ón tuarascáil, IRELAND'S ENVIRONMENT 2004, go raibh dul chun cinn déanta maidir le cosaint timpeallachta le blianta beaga anuas ach go raibh an fás atá tagtha ar ghníomhaíocht eacnamaíochta ag cur bhrú breise ar an gcomhshaol. Tríd is tríd measadh go raibh comhshaol na hÉireann sláintiúil go maith ach

bhí fadhbanna agus bagairtí ann fós. Ba iad seo na cinn ba mhó:

- ▶ beart a dhéanamh de réir ár mbriathar agus laghdú a dhéanamh ar astuithe san aer (gáis cheaptha teasa agus gáis aigéadaithe);
- ▶ eotrófachán uisce a chosc agus a rialú; agus
- ▶ bainistiú dramhaíola.

Maidir leis na rudaí a chaithfidh Éire tús áite a thabhairt dóibh san am atá le teacht, thug an tuarascáil le fios gurbh iad forfheidhmiú na reachtaíochta atá ann faoi láthair agus chomhtháthú ceisteanna comhshaoil i ngach réimse beartais, an dá phríomhrud a chaithfear aghaidh a thabhairt orthu.

Chuir an EPA comhdháil ar bun i Samhain 2004 chun aird a dhíriú ar torthaí na Tuarascála faoi staid an Chomhshaoil agus plé a dhéanamh orthu. Bhí breis is 160 ionadaí i láthair, ina measc ionadaithe ó na rannóga talmhaíochta, turasóireachta, tionscail, fuinnimh agus iompair.

### TAIGHDE COMHSHAOIL

Tá clár taighde ar siúl ag an EPA a chinnteoidh go mbeidh an t-eolas agus an saineolas ann chun comhshaoil na hÉireann a chosaint agus a bhainistiú. Tá an Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil ag maoiniú an chláir seo tríd an bPlean Forbartha Náisiúnta. Cosnóidh sé €32m sa tréimhse 2000-2006.

Lean an EPA ar aghaidh ag maoiniú tionscnaimh nua taighde i rith 2004. Bhí réimse leathan acu ó staidéar ag an deasc go tionscadail mhóra a mhairfeadh blianta. Cuireadh €5.94 milliún ar leataobh chun taighde a dhéanamh ar cháilíocht aeir

agus uisce, bithéagsúlacht, táirgeadh níos glaine, athrú aeráide, iompar, soch-eacnamaíocht agus bainistiú dramhaíola agus acmhainní. Cuireadh tús le sraith mórthionscadal faoi fhorbairt inmharthanach freisin. Mar chuid den €5.94 cuireadh €1.8 milliún ar leataobh don dara cuid den *Cleaner Greener Production Programme*, a chabhraíonn le comhlachtaí réiteach nuálach a fháil ar fhadhbanna comhshaoil.

### TACAÍOCHT D'UACHTARÁNACHT NA HÉIREANN DEN AE

Bhí Uachtaránacht an AE ag Éirinn don séú huair i rith an chéad dá ráithe de 2004, agus bhí ról suntasach ag an EPA ag tabhairt tacaíochta don Uachtaránacht seo a meastar go coitianta gur éirigh thar cionn leis. Ba iad seo a leanas príomhimeachtaí an EPA:

#### Tacaíocht d'Uachtaránacht na hÉireann den AE

*Bridging the Gap: Information for Action*

Chuir an EPA comhdháil mhór idirnáisiúnta dar teideal "*Bridging the Gap*": Ba é cuspóir na comhdhála ná faisnéis comhshaoil a chur ar fáil ar bhealaí níos éifeachtúla agus an bhearna a líonadh idir polasáí agus cleachtas i gcás an chomhshaoil. Bhí 370 duine i láthair ag an gcomhdháil ó 37 tír. Ba iad príomhchonclúidí na comhdhála ná:

- ▶ tugann comhshaoil d'ardchaighdeán tacaíocht don iomaíochas.
- ▶ ní mór athchothromú a dhéanamh idir na spriocanna iomaíochais agus spriocanna maidir le maoiniú taighde chun na spriocanna maidir le comhordú agus inbhuanaitheacht a chur san áireamh.

- ▶ cuirfidh méadú an AE deis ar fáil le déanamh cinnte go mbeidh beartais agus monatóireacht an AE dírithe go soiléir ar thorthaí comhshaoil.
- ▶ tá infreastruchtúr níos fearr maidir le measúnú comhshaoil ag teastáil, agus leas níos fearr á bhaint as nuálaíocht agus eolaíocht mar chuid de.

Tugadh na conclúidí ar lámh do Chomhairle Airí Comhshaoil an AE i Meitheamh 2004, agus d'fhoilsigh an EPA Tuarascáil na Comhdhála i Nollaig 2004.

### Clár Eorpach um Straitéis Taighde ar Bithéagsúlacht

I mBealtaine 2004 chuaigh an EPA agus an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra i gcomhar le chéile chun cruinniú idirnáisiúnta a óstáil i gCill Airne. Ba é aidhm an chruinnithe ná tosaíochtaí a bheartú maidir le Straitéis Bithéagsúlachta an AE agus na ceithre phlean gníomhaíochta atá aige. Bhí beagnach 100 ionadaí ó 28 tír i láthair. D'aontaigh an cruinniú Fhorógra Chill Airne a leag béim ar an eochair-ról a bheadh ag maoiniú le haghaidh taighde ar bithéagsúlacht chun go mbeadh an t-eolas agus an tuiscint ann a bheadh ag teastáil chun spriocanna bithéagsúlachta an AE agus an domhain a shroicheadh. Bhí siad ar aon intinn faoi Mholtaí Chill Airne a d'aithin na mórtosaíochtaí maidir le bithéagsúlacht mar aon le tosaíochtaí gach ceann de na ceithre phlean gníomhaíochta. Cuireadh na moltaí seo os comhair Chomhdháil LeasPháirtithe na Bithéagsúlachta de chuid an AE ag Mullach Íde i mBealtaine 2004 mar ar glacadh leo.

### Comhdháil na bPáirtithe a shínigh Prótacól Cartagena um Bithshábháilteacht

Chuir an EPA tacaíocht theicniúil agus ábhar ar fáil don Roinn Comhshaoil agus Rialtais Áitiúil agus iad ag seasamh thar ceann an AE ag céad chruinniú de Chomhdháil na bPáirtithe a shínigh Prótacól Cartagena um Bithshábháilteacht. Dhírigh an Chomhdháil a haird ar chosaint na bithéagsúlachta ón mbaol a d'fhéadfadh teacht ó orgánaigh mhodhnaithe bheo agus ó orgánaigh ghéinmhodhnaithe. I measc na gceisteanna a ndearnadh plé orthu ag an gComhdháil bhí na bealaí chun faisnéis a roinnt (ionad imréitigh maidir le bithshábhílteacht ina measc); dliteanas agus sásamh; ceisteanna maidir le géilleadh; mar aon le láimhseáil, iompar, pacáistiú agus aithint orgánaigh mhodhnaithe bheo.

### Clár Comhshaoil na Náisiún Aontaithe

D'Ullmhaigh an Ghníomhaireach ráiteas na hÉireann agus thug sí é thar ceann Bhallstáit an AE agus na tíortha iarratais nuair a bhí Comhdháil Comhairliúcháin Idir-Rialtais ar siúl thall in Nairobi in Eanáir 2004 agus plé á dhéanamh ar Neartú Bhonn Eolaíoch Chlár Comhshaoil na Náisiún Aontaithe. Dúradh sa ráiteas go bhfuil gá, i measc rudaí eile, le:

- ▶ cur chuige idirdisciplíneach atá níos cuimsithí agus níos cothromaí ná an cur chuige atá socruithe faoi láthair. Gur chóir don chur chuige béim chúí a chur ar gach ceann de na príomhcheisteanna agus teamaí, díriú orthu, agus a bheith solúbtha go leor go mbeifear in ann deileáil le fadhbanna a bhfuil baint acu lena lán ceisteanna, mar shampla na bunchúiseanna céanna.



- ▶ rannpháirtíocht na dtíortha atá i mbéal forbartha a chur chun cinn agus a neartú, agus a dhéanamh cinnte go gcuirfear eolaíocht agus eolas na dtíortha seo san áireamh mar is cuí.

Dúradh sa ráiteas, áfach, gurbh ábhar imní dóibh an gá a bhí ann le naisc agus modhanna cumarsáide níos éifeachtúla a fhorbairt idir an eolaíocht agus beartais i gcoitinne.

### Athrú Aeráide

Bhí an EPA ina cathaoirleach ar Ghrúpa Saineolaithe um Thaighde Aeráide de chuid an AE agus rinne bainistiú ar a gcuid gníomhaíochta i rith Uachtaránacht na hÉireann. Ina measc siúd bhí ullmhú páipéir faoi sheasamh an ghrúpa saineolaithe ar cheisteanna éagsúla agus ráitis a dhéanamh faoi na réimsí a bhí faoina gcúram. Rinne an EPA ráitis na hÉireann thar ceann Bhallstáit an AE agus na Tíortha Iarratais nuair a bhí cruinniú ag Fo-Eagraíochtaí na Náisiún Aontaithe ar siúl in Bonn in Iúil 2004 agus Creat-Chomhdháil faoi Athrú Aeráide idir chamáin acu. Labhair siad faoin ngá a bhí ann forbairt a dhéanamh ar an tuiscint eolaíochta, shoch-eacnamaíochta agus theicniúil atá againn ar a mbíonn i gceist le hathrú aeráide, ar bhealaí lena mhaolú, agus ar bhealaí le cúrsaí a chur in oiriúint dó.

Rinne an EPA ráiteas na hÉireann thar ceann an AE ag an dara Cruinniú Mullaigh um Fhaire an Domhain i dtóiceo i rith Aibreán 2004. D'oibrigh an EPA i gcomhar le DoEHLG chun ceardlann um Priacal agus Éiginnteacht de chuid Painéal Idir-Rialtasach na NA faoi Athrú Aeráide a óstáil in Ollscoil na hÉireann Mhá Nuad i rith Bealtaine 2004.

### Líonra an AE um Fhorfheidhmiú Dlí Comhshaoil (IMPEL)

Mar a luadh thuas, rinne an EPA cruinniú iomlánach den IMPEL a óstáil i gCaisleán Bhaile Átha Cliath in Iúil 2004. Bhí ionadaithe ó 27 tír Eorpacha i láthair agus bhí an EPA agus an Coimisiún Eorpach in gcomhchathaoirligh air.

## 2

# Rialachas Corparáideach agus Forbairt Eagrúcháin

Cuireann An Oifig Cumarsáide agus Seirbhísí Corparáide agus An Oifig Rialachais Chorporáide na struchtúir sin ar fáil mar aon leis na córais tacaíochta eagrúcháin nach bhféadfadh an EPA a sainordú a chomhlíonadh gan iad.

Cuireann an OCCS seirbhísí eagrúcháin agus seirbhísí tacaíochta ar fáil don EPA, ina measc bainistiú acmhainní daonna, sláinte agus sábháilteacht, traenáil agus forbairt foirne,

airgeadas, bainistiú áiseanna, cumarsáid agus caidreamh poiblí, foilseacháin agus forbairt agus tacaíocht maidir le teicneolaíocht na faisnéise. Tá an OCG freagrach as straitéis eagrúcháin agus pleanáil gnó, rialachas corparáideach, iniúchadh inmheánach ina measc, comhordú a dhéanamh ar an tionscnamh maidir le seirbhísí den scoth a chur ar fáil do chustaiméirí agus taighde maidir le polasaí straitéiseach comhshaoil.

### CREATLACH STRAITÉISEACH

I 2003, d'fhoilsigh an EPA a Creatlach Straitéiseach don tréimhse 2003-2006, a leag amach an treo a rachadh an eagraíocht don tréimshé thrí bliana sin. Cuireadh béim i rith 2004 ar fheidhmiú na creatlaí seo. Rinneadh atheagrú ar an eagraíocht agus críochnaíodh ath-implonú na foirne agus díródh aird ar aimsiú na sain-spriocanna a bhí leagtha síos sa chreatlach straitéiseach. Bhain a lán acu seo le hullmhú an EPA chun freastal ar riachtanais agus tosaíochtaí nua agus slacht a chur ar ghníomhaíocht na heagraíochta chun go bhféadfadh sí ní ba mhó a dhéanamh leis na hacmhainní céanna.

### RIALACHAS CORPARÁIDEACH

Tá an EPA tiomanta chun na caighdeán is airde a bheith aici maidir le rialachas corparáideach agus chun a bheith cinnte go bhfuil cultúr an dea-rialachais fréamhaithe go daingean i ngach ceann de na hOifigí agus de na haonaid ghnó. Chuir an Eagraíocht Iniúchadh Inmheánach ar siúl mar chuid de chur i bhfeidhm *Cód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit* agus cheap sí Coiste Iniúchta Inmheánaigh. Ag a chéad chruinniú i 2004 ghlac an Coiste seo le plean Iniúchta thrí bliana don eagraíocht. Tá an plean seo á chur i bhfeidhm de réir a chéile.

Ag tarraingt le deireadh na bliana 2004 chuir an EPA próiseas Measúnaithe Rioscaí Gnó ar bun le féachaint na príomhríosaí gnó a bhí ag bagairt ar an eagraíocht a aithint. Chríochnófar an próiseas seo go luath i 2005.

### SEIRBHÍS D'ARDCHAIGHDEÁN DON CHUSTAIMÉIR

Chuir an EPA a céad Phlean Gníomhaíochta um Sheirbhís d'Ardaighdeán don Chustaiméir ar fáil i rith 2003 agus d'ullmhaigh Cairt do Chustaiméirí i

rith 2004. Cinntíonn an plean agus an chairt go bhfuil an chreatlach chuí san EPA chun seirbhís den scoth a chur ar fáil do chustaiméirí an EPA. Is féidir an Plean gníomhaíochta agus Cairt do Chustaiméirí a fháil ar shuíomh idirlín an EPA.

### CUMARSÁID AGUS OIDEACHAS

Cuireadh bailchríoch ar Straitéis Cumarsáide na hEagraíochta don tréimhse 2004-2006 agus cuireadh os comhair na foirne í i rith 2004. Leag an Straitéis amach freagra na hEagraíochta maidir le torthaí an iniúchta leathain a rinneadh ar chúrsaí cumarsáide i rith 2003. Thug sé seo sonraí faoi bharúil agus riachtanais na gcustaiméirí.

Rinneadh suíomh idirlín na hEagraíochta ag [www.epa.ie](http://www.epa.ie) a athfhorbairt ó bhonn i rith 2004 ionas go bhféadfaí seirbhísí na hEagraíochta a rochtain ní b'fhéarr agus teacht ní b'fhusa ar fhaisnéis faoin gcomhshaoil. Mar aon leis an suíomh nua idirlín seo rinneadh acmhainn thábhachtach nua a fhorbairt do mhúinteoirí bunscoile. Pacáistí lán d'acmhainní is ea iad. Tá siad oiriúnach to dhaltáí idir 8-12 agus réimse téamaí comhshaoil le fáil iontu. Is féidir féachaint orthu ar líne agus is féidir iad a íoslódáil lena n-úsáid sa seomra ranga. Bhí a Tionscadal Taighde Comhshaoil do Scoileanna ag an EPA i mbliana, mar a bhíonn gach bliain, agus ghlac daltaí ó cheithre scoileanna i mBré agus sna Clocha Liatha páirt ann.

D'fhreagair oifig chaidrimh mheán an EPA 536 ceist ón bpreas i rith 2004. Ba mhéadú 15 faoin gcéad ar líon na bliana roimhe. Eisíodh 40 preasráiteas agus eagraíodh trí sheoladh.

Faoi mar a luadh thuas, d'eagraigh an EPA trí mhórchomhdháil – *Bridging the Gap: Information for Action, IMPEL Plenary and Ireland's Environment: The Key Challenges* mar aon le roinnt seimineár agus

comhdhálacha. Chuaigh foireann an EPA i dteagmháil le leaspháirtithe agus an pobal i gcoitinne ag 10 n-imeacht náisiúnta agus áitiúla, ina measc Eolaí Óg an Esat BT agus an Taispeántas Teicneolaíochta. Scaipeadh nuachtlitir an *EPA EpaNews* go forleathan i Meán Fómhair.

Craoladh an dara sraith de EcoEye, clár a bhfuil antóir air, go luath i 2004. Ní raibh lucht féachana riamh chomh mór ag an tsraith agus bhí clár amháin acu ar cheann de na 10 gclár ba mhó a raibh daoine ag féachaint air i rith na seachtaine ar RTÉ. Bhí an tríú sraith de *EcoEye* á hullmhú i rith 2004 chun go bhféadfaí é a chraoladh sa chéad cheathrú de 2005.

Tá liosta d'fhoilseacháin an EPA i 2004 le fáil in Aguisín 1.

#### SEIRBHÍSÍ FHAISNÉIS NA TEICNEOLAÍOCHTA

Ní mór stór abhalmhór faisnéise a bhailiú, anailís a dhéanamh air, agus na torthaí a scaipeadh má tá an EPA chun a cuid oibre a dhéanamh. D'fhorbair an EPA an Straitéis um Bainistiú Faisnéise agus Teicneolaíochta (IM&T) i 2003 le déanamh cinnte go ndéanfar é seo ar bhealach éifeachtach.

Mar chuid d'fheidhmiú na straitéise seo, chríochnaigh an EPA an t-athbhreithniú cuimsitheach a bhí ar siúl acu ar an infreastruchtúr Theicneolaíocht na Cumarsáide agus na Faisnéise (ICT) atá aici i 2004. Rinneadh roinnt moltaí san athbhreithniú a chuirfidh feabhas ar bhonn teicniúil atá aici maidir le feidhmiú na straitéise. Tá na moltaí seo á gcur i bhfeidhm cheana féin agus críochnófar an obair i rith 2005.

Chuir an EPA tús le clár i rith 2004, a chabhróidh le leaspháirtithe, bídís lasmuigh nó laistigh den eagraíocht, faisnéis comhshaoil agus áiseanna anailíse a rochtain níos fearr. Ní mór a chinntiú go mbeidh siad

seo ina ndlúthchuid den chóras reatha agus de chibé córas a bheidh ann amach anseo, agus a chinntiú freisin go mbeidh an pobal i gcoitinne agus lucht na heagraíochta féin in ann teacht níos fusa ar fhaisnéis chomhnasctha comhshaoil.

Is iad na tionscnaimh seo an croí maidir le feidhmiú Straitéis IM&T an EPA, agus bheidh uirthi oibriú i gcomhar le líon mór eagraíochtaí eile ag leibhéal áitiúla, náisiúnta agus idirnáisiúnta a chuireann faisnéis comhshaoil ar fáil nó a úsáideann í. Le déileáil leis an mborradh atá ag teacht i gcónaí ar an éileamh ar fhaisnéis, bainfear leas as cur chuige comhoibritheach nuair a bheifear ag déileáil le heagraíochtaí den sórt seo le déanamh cinnte go gcuirfear gach a ndeir siad san áireamh.

#### ACMHAINNÍ DAONNA

Bhí sé de chead ag an EPA líon 250 duine a bheith fostaithe aici ar 31 Nollaig 2004. Tá 114 duine den fhoireann ag obair ag a ceanncheathrú i Loch Garman agus tá an 136 eile ag Oifigí Cigireachta Réigiúnacha agus ag Oifigí éagsúla.

Glacadh le Straitéis um Bainistiú Acmhainní Daonna i rith na bliana i gcomhar agus i gcomhairle leis an bhfoireann. Is í an fhoireann oibre atá againn an acmhainn is mó atá againn agus féachann an straitéis seo chuige go mbeidh ar a chumas ag an bhfoireann an tairbhe is fearr a bhaint as an talann atá iontu. Tá an straitéis seo á cur i bhfeidhm faoi láthair.

#### FORBAIRT AGUS OILIÚINT NA FOIRNE

Tugadh aitheantas do thiomantas an EPA maidir le hoiliúint agus forbairt foirne arís i rith 2004, le hathnuachan chreidiúnú caighdeán FÁS "*Excellence Through People*", caighdeán náisiúnta na hÉireann maidir le forbairt acmhainní daonna. Buaicphointe

eile maidir le tiomantas an EPA don fhoireann ab ea é nuair a cuireadh an EPA ar an liosta den 50 comhlacht is fearr in Éirinn le bheith ag obair dóibh. Bhi sé seo bunaithe ar shuirbhé a rinneadh ar an bhfoireann agus ar chultúr na heagraíochta.

Caitheadh breis is €540,000 i rith na bliana ar oiliúint. Sháraigh sé seo an 4% de chostas párolla a leagadh síos mar sprioc i gcás oiliúna sa tseirbhís phoiblí. Ghlac baill na foirne páirt i gclár de 164 chúrsa traenála, saotharlanna, comhdhálacha agus seimineáir, in Éirinn is thar lear, i rith na bliana. B'ionann sin agus 1,450 lá oiliúna san iomlán.

Lean an EPA ar aghaidh leis an rún a bhí acu tacaíocht a thabhairt do bhaill na foirne agus iad ag déanamh staidéir ina gcuid saor-ama ar chúrsaí a bhfuil baint acu le hobair na heagraíochta.

### SLÁINTE AGUS SABHÁILTEACHT

Tá an EPA tiomanta do shábháilteacht, sláinte agus leas a foirne a chinntiú trí chloí go dlúth le Caighdeán / Cóid Chleachtais Sláinte agus Sábháilteachta agus trí oiliúint chuí agus trealamh cosanta pearsanta a sholáthar agus cláir um fheasacht sábháilteachta a chur ar fáil.

Tá ionadaithe foirne ó gach ceann de Chigireachtaí Réigiúnacha an EPA ar Chomhchoiste Comhairleach Sábháilteachta na heagraíochta agus is fóram an-úsáideach é le plé a dhéanamh ar cheisteanna sláinte agus sábháilteacha agus iad a réiteach. Ghlac bord an EPA le Ráiteas Sábháilteachta a chuir an Comhchoiste Comhairleach Sábháilteachta seo ar fáil tar éis athbhreithniú iomlán agus athscríobh a dhéanamh ar an seanráiteas.

Rinneadh an Comhordaitheoir Sábháilteachta agus na Bainisteoirí Sábháilteachta áitiúla iniúchta sábháil-

teachta ar gach saoráid de chuid an eagrais i rith 2004, agus níor tháinig siad ar aon fhadhb mhór sláinte nó sábháilteachta.

### DUL CHUN CINN A CHOINNEÁIL

Tá an EPA tiomanta chun aghaidh a thabhairt ar na dúshláin faoin gcomhaontú náisiúnta nua *Dul Chun Cinn a choinneáil*. D'éirigh leis an eagraíocht i rith 2004 na spriocanna feidhmíochta a leag sí amach a shroicheadh. I rith na bliana sin rinne an EPA athbhreithniú agus forbairt ar a Plean Gníomhaíochta do Dul Chun Cinn a Choinneáil agus leanfaidh sé ar aghaidh go Meitheamh 2006. Baineann an Plean Gníomhaíochta seo le húsáid éifeachtach a bhaint as acmhainní, seirbhísí do chustaiméirí, ríomhrialtas mar aon le solúbthacht agus nuachóiriú eagraíochta. Tá ról suntasach ag Coiste Comhpháirtíochta an EPA maidir le faire agus cur i bhfeidhm an Plean.

### BORD NA GNÍOMHAIREACHTA UM CHAOMHNÚ COMHSHAOIL

Bhí 46 cruinniú fhoirimiúla ag Bord na Gníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil i rith 2004.

### COISTE COMHAIRLEACH AN EPA

Tá Coiste Comhairleach ag an EPA le cabhrú léi. Tá dáréag ball air agus tagann siad le chéile le plé a dhéanamh ar cheisteanna ar ábhar imní iad agus le comhairle a thabhairt don Bhord. Chríochnaigh an Tríú Coiste Comhairleach a théarma oifige i Márta 2004.

### SAORÁIL FAISNÉISE (FOI)

Rinneadh Cuid 15 agus Cuid 16 de Leabhair Thagartha Shaoráil Faisnéise an EPA a thabhairt suas chun dáta agus foilsíodh iad in Aibreán 2004. Tá

siad le fáil le hiniúchadh ag Ceanncheathrú an EPA, sna Cigireachtaí Réigiúnacha agus ar shuíomh idirlín an EPA.

Fuair an EPA 9 n-iarratas um Shaoráil Faisnéise i rith 2004. Ceadaiódh dhá iarratas díobh go hiomlán, ceadaiódh 3 cinn go páirteach, láimhseáladh 2 cheann ar shlí seachas an FOI agus diúltaíodh do 2 cheann. Fuarthas dhá iarratas le haghaidh ath-bhreithniú inmheánach, agus rinneadh achomharc faoi cheann acu chuig Oifig an Choimisinéara Fhaisnéise. Bhí an t-achomharc seo á mheas fós ag Oifig an Choimisinéara ag deireadh na bliana.

#### CLÁR CAIPITIL

Lean an EPA ar aghaidh ag iarraidh chóiríocht bhreise a fháil. Fuarthas cead pleanála le haghaidh

Cigireacht Réigiúnach i gCill Chainnigh. Rinneadh socrú le Comhairle Chontae Mhaigh Eo maidir leis an gCigireacht Réigiúnach i gCaisleán an Bharraigh a mhéadú i 2005 agus rinneadh dul chun cinn suntasach maidir le cóiríocht bhreise a fháil ó Chomhairle Chontae Chorcaí le haghaidh Cigireacht Réigiúnach Chontae.

#### COMHAIRLIGH

Bhain an EPA leas as seirbhísí comhairleach le linn 2004 chun staidéir/imscrúduithe speisialta a dhéanamh ar réimse ceisteanna agus ábhair comhshaoil. Tá liosta de na comhairligh a fostaíodh, ina measc iad siúd a bhí páirteach sa Chlár um Thaighde Comhshaoil agus Nuálaíocht agus Forbairt Teicneolaíochta (ERTDI), le fáil i dTábla 4.

**TÁBLA 4 Na Comhairligh a fostaíodh i 2004\***

Actuate Consulting	Cyril O'Neill & Co.	Odournet UK Ltd
AD Analytical	Denis Horgan B.L.	Paul Mooney Associates
AEA Technology Plc	Dr Martin Wilkinson	Perchards
Alcontrol Laboratories	E.G.Pettit & Company	Plannet21 Communications Ltd
Analytical & Environmental Services	Eireann Design	Policy Studies Institute
Artisan Illustration & Design Ltd	Emily Egan	Prof. Iain Thornton
Barbara Wallace P.R.	Environment & Resource Management	Project Management Ltd
Barry Doyle & Company	Enviros Consulting Ltd	Pyramid Consulting
BEC Consultants	ESRI Ireland Ltd	RPS MCOS
Brookhill Ltd	Fehily Timoney & Co.	Rsk Ensr Environment Ltd
Byrne O'Cleirigh Ltd	Insight Statistical Consulting	SLR Consulting Ltd
Capita Business Services Ltd	LHM Casey McGrath & Associates	Speed-It Ltd
Ceridian I.T.S.	Maclean Environmental Ltd	Teagasc
Clara Clark Event Management	Marine Organism Investigation	Terminal 4
Clean Technology Centre	Michael Cush	The Circa Group
Cleaner Production Promotion Unit	Michael Slattery & Associates	Tobin Environmental Services
Compass Informatics Ltd	Motherway Begley Ltd	Tollon Ltd.
Computer Futures Solutions	Murray Consultants Ltd	URS Dames & Moore
Crowleys DFK	Niamh Hyland, B.L.	William Fry Solicitors
	Nuala Butler B.L.	

\* Ar an liosta thuas tá na comhairligh sin ar íocadh breis is €1,000 leo i rith 2004.

## AGUISÍN 1

### FOILSEACHÁIN NA GNÍOMHAIREACHTA UM CHAOMHNÚ COMHSHAOIL 2004

#### Aer

Monatóireacht Aercháilíochta –  
Tuarascáil Bhliantúil 2002

#### Staid na Timpeallachta

Comhshaoil na hÉireann 2004

Comhshaoil na hÉireann 2004:  
Seach-chlól Caibidil 19: Forbhreathnú  
agus Clár don Tochchaí

#### Líonadh Talún

Lámhleabhar Líonta Talún –  
Monatóireacht ar Líonadh Talún,  
2ú hEagrán

#### Dramhaíl

Bunachar Sonraí Náisiúnta Dramhaíola  
– Tuarascáil Eatramhach, 2002  
(www.epa.ie) ar an idirlíon amháin.

Bunachar Sonraí Náisiúnta Dramhaíola  
– Tuarascáil Eatramhach, 2003  
(www.epa.ie) ar an idirlíon amháin.

Scaipeadh Dramhaíola Orgánaí  
ar Thalamh – Treoir maidir le  
Measúnacht Talún maidir le Priacal  
don Screamhuise

#### Uisce

Tuarascáil Eatramach ar Shuirbhé  
Bitheolaíochta ar Cháilíocht  
Aibhneacha 2003

Cáilíocht Uisce Óil in Éirinn –  
Tuarascáil don bhliain 2002

Cáilíocht Uisce Óil in Éirinn – 2002-  
CD ROM (+Staitisticí Achoimre)

Cáilíocht Uisce Óil in Éirinn –  
Tuarascáil don bhliain 2003

Cáilíocht Uisce Óil in Éirinn – 2003 -  
CD ROM (+Staitisticí Achoimre)

Rialúcháin na gComhphobal Eorpach  
um Uisce Óil, 2002 (IR uimh. 439 de  
2000) – Lámhleabhar Forfheidhmithe  
d'Údaráis Sláintíochta

Cáilíocht Uisce Snámha na hÉireann  
2003 (www.epa.ie) (ar an idirlíon  
amháin)

Tuarascáil Forfheidhmithe Náisiúnta  
um Rialúcháin Fhosfair, 2003

#### Dramhuise

Scaoileadh amach Dramhuise ó  
Cheantair Uirbeacha in Éirinn –  
Tuarascáil na mBlianta 2000/2001

Scaoileadh amach Dramhuise ó  
Cheantair Uirbeacha in Éirinn –  
Tuarascáil na mBlianta 2002/2003

#### Tuarascálacha Speisialta & Teagmhais

Tuarascáil Scoir an Ghrúpa Sain-  
eolaithe faoi Bhéal Átha Ghabhann,  
Co. Tiobraid Árann: Luaidh agus  
Miotail eile a bhaineann leis.

#### Ginearálta

EPA Tuarascáil Bhliantúil agus  
Cuntais 2003

Seirbhís d'Ardchaighdeán don  
Chustaiméir – Plean Gníomhaíochta  
2003-2006

Nuacht an EPA Meán Fómhair 2004

EPA Cuid 15 FOI Leabhar Tagartha

EPA Cuid 16 FOI Leabhar Tagartha

Cairt do Chustaiméirí

#### Tuarascálacha Taighde Comhshaoil

Trialacha um Bailiú Dhramhail  
Leictreach agus Leictreonach (WEEE)  
in Éirinn – Sintéis

Cánacha Carbóin: Cén líon tí a  
bhuafaidh, cén ceann a chaillfidh? –  
Tuarascáil Scoir

Mórhorthaí Eacnamaíochta maidir le  
húsáid Uirlisí Fioscacha chun Astuithe  
Gáis Cheaptha Teasa a laghdú –  
Tuarascáil Scoir

Measúnacht & Forbairt maidir le  
Creatlach Coiscthe Dramhaíola d'Éirinn  
– Tuarascáil Chomhtháite

#### Tuarascálacha a cuireadh ar fáil d'Údaráis Áitiúla

Tuarascáil ar Cháilíocht Uisce Abhann  
i gContae Lú 2003

Tuarascáil ar Cháilíocht Uisce Abhann  
i gContae Mhuineacháin 2003

Tuarascáil ar Cháilíocht Uisce Abhann  
i gContae Mhaigh Eo 2003

Tuarascáil ar Cháilíocht Uisce Abhann  
i gContae na Gaillimhe 2003

Tuarascáil ar Cháilíocht Uisce Abhann  
i gContae Shligigh 2003

Cáilíocht Uisce Abhann in  
Oirdheisceart na hÉireann, 2003

Cáilíocht Uisce in Inbhear na dTrí Uisce  
(An tSiúir/an Bhearú/an Fheoir) &  
Calafort Phort Láirge, 2003

# 3

## Ráitis Airgeadais

Tuarascáil an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

•

Ráiteas um Fhreagrachtaí na Gníomhaireachta

•

Ráiteas um Chóras na Rialuithe Airgeadais Inmheánacha

•

Beartais Chuntasaíochta

•

Cuntas Ioncaim agus Caiteachais

•

Clár Comhardaithe

•

Ráiteas um Shreabhadh Airgid

•

Nótaí do na Ráitis Airgeadais

### Tuarascáil an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste le cur i láthair Thithe an Oireachtais

Tá na ráitis airgeadais ar leathanaigh 5 go dtí 13 iniúchta agam faoi Alt 50 den Acht um Gníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, 1992.

#### **FREAGRACHTAÍ STIÚRTHÓIRÍ NA GNÍOMHAIREACHTA AGUS AN ARD- REACHTAIRE CUNTAS AGUS CISTE FAOI SEACH**

Tá freagrachtaí cuntasaíochta Stiúrthóirí na Gníomhaireachta leagtha amach ar leathanach 1. Tá sé de fhreagracht ormsa tuairim neamhspleách a dhéanamh, bunaithe ar m'iniúchadh, i leith na ráiteas airgeadais a cuireadh i mo láthair agus tuarascáil a fhoilsiú orthu.

Scrúdaím an ráiteas ar leathanaigh 2 go 4 ar an gcóras um rialú inmheánach airgeadais le féachaint an léirítear ann gur chomhlíon an Gníomhaireacht treoir infheidhmithe maidir le rialachas corparáideach agus tuairiscím ar aon chás ábhartha nach ndéanann an Gníomhaireacht amhlaidh, nó más rud é go bhfuil an ráiteas míthreorach nó nach dtagann sé le faisnéis eile atá ar eolas agam de bharr na ráitis airgeadais a bheith iniúchta agam.



## AN BUNÚS ATÁ LE MO THUAIRIM AR NA RÁITIS

I mbun m'fheidhme mar Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste, rinne mé m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais de réir na gcaighdeán iniúcháireachta arna n-eisiúint ag an mBord um Chleachtais Iniúcháireachta agus trí thagairt a dhéanamh do na nithe ar leith is gá a chur san áireamh agus a ghabhann le comhlachtaí Stáit i ndáil leis an mbealach a bhainistítear agus a oibrítear na comhlachtaí sin.

Déantar scrudú mar chuid den iniúchadh, ar bhonn tástála, ar fhianaise a bhaineann leis na suimeanna agus leis an méid a fhoilsítear sna ráitis airgeadais. Chomh maith leis sin, cuimsíonn an t-iniúchadh measúnacht ar na meastacháin agus ar na breitheanna suntasacha a rinneadh agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú, agus measúnacht le féachaint an oireann na beartais chuntasaíochta don bhail atá ar chúrsaí na Gníomhaireachta ar feidhmíodh na beartais sin ar bhealach leanúnach agus ar foilsíodh iad ar bhealach sásúil.

Phleanáil mé agus rinne mé m'iniúchadh sa chaoi is go bhfaighinn an fhaisnéis agus na mínithe ar fad a mheas mé a bheith riachtanach ionas go mbeadh leordhóthain fianaise agam a d'fhágfadh cinnteacht réasúnach ann go bhfuil na ráitis airgeadais saor ó mhíríteas ábhartha, cibé acu calaois nó neamh-rialtacht eile nó earráid is cúis leis sin. I dteacht ar mo thuairim, rinne mé meastóireacht ar a shásúla is a cuireadh faisnéis i láthair sna ráitis airgeadais san iomlán freisin.

## TUAIRIM

Is é mo thuairim go raibh leabhair chuntais chúí coinnithe ag an nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil agus go dtugann na ráitis airgeadais, a chomhaontaíonn leo, léargas fíorcheart ar staid chúrsaí na Gníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil ar an 31 Nollaig 2004 agus ar a ioncam agus ar a chaiteachas agus ar a shreabhadh airgid thirim don bhliain dar críoch sin.




---

Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

**22 Meitheamh 2005**

## Ráiteas um Fhreagrachtaí na Gníomhaireachta

---

De réir Alt 50 (1) den Acht fán nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, 1992, ní mór don EPA ráitis airgeadais a ullmhú ar cibé bealach agus a cheadódh an tAire Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil i gcomhairliúchán leis an Aire Airgeadais. Agus an EPA ag ullmhú na ráiteas airgeadais sin, ní foláir di:

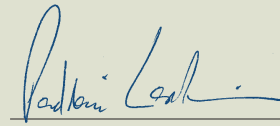
- ▶ beartais chuntasáiochta oiriúnacha a roghnú agus iad a fheidhmiú go comhsheasmhach ansin;
- ▶ breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh a bhíonn réasúnach agus stuama;
- ▶ ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn gnóthais leantaigh mura mbíonn sé mí-oiriúnach a ghlacadh leis go leanfaidh an EPA leis ag feidhmiú;
- ▶ aon imeachtaí ábhartha ó chaighdeáin chuntasáiochta infheidhmithe a nochtadh agus a mhíniú.

Bíonn an EPA freagrach as leabhair chuntais chuí a choinneáil a nochtann le cruinneas réasúnach ag aon tráth staid airgeadais an EPA agus a chuireann ar a cumas a chinntiú go gcomhlíonann na ráitis airgeadais Alt 50 d'Acht an EPA. Tá freagracht ar an EPA chomh maith a cuid sócmhainní a chosaint agus céimeanna réasúnacha a ghlacadh le cosc a chur ar chalaouis agus ar neamhrialtachtaí eile agus iad a aimsiú.



---

Ard-Stiúrthóir



---

Stiúrthóir

**14 Meitheamh 2005**

## Ráiteas faoi Chóras Rialuithe Airgeadais Inmheánacha

---

1. Thar ceann Bhord Stiúrthóirí an EPA, aithním ár bhfreagracht chun a chinntiú go gcothabhálfar agus go n-oibreofar córas éifeachtach de rialuithe airgeadais inmheánacha, as ullmhú chuntais na Gníomhaireachta agus chun comhlíonadh le gach oibleagáid reachtaíochta is infheidhmithe don Ghníomhaireacht.

2. Aithníonn Stiúrthóirí na Gníomhaireachta chomh maith nach féidir leis an gcóras de rialuithe airgeadais inmheánacha ach dearbhú réasúnach agus gan dearbhu críochnaitheach a chur ar fáil go ndéantar cosaint ar shócmhainní, go mbíonn idirbhearta údaraithe agus taifeadta i gceart, agus go gcuirtear cosc ar earráidí nó ar neamhrialtachtaí ábhartha nó go n-aimsítear iad i dtréimhse chaoithiúil.

## 3. Eochair-Nósanna Imeachta Rialaithe

(i) Tá céimeanna glactha ag Stiúrthóirí na Gníomhair-eachta lena chinntiú go mbeidh timpeallacht rialaithe chúil i bhfeidhm laistigh den EPA trí:

- ▶ Ráiteas Straitéise an EPA 2003-2006 a fhoilsiú. Clár oibre mionsonraithe a chomhaontú i gcás gach bliain, agus monatóireacht agus meastóireacht a dhéanamh go rialta ar dhul chun cinn in aghaidh an chláir oibre.
- ▶ Cruinnithe Boird a thionól go rialta le hobair na Gníomhaireachta a bhainistiú agus a mhaoirsiú.
- ▶ Córas Bainistíochta agus Forbartha Feidhmíochta a fheidhmiú don fhoireann go léir. Sainmhíniú soiléir a thabhairt maidir le freagrachtaí bainistíochta.
- ▶ Tacar nósanna imeachta airgeadais a ghlacadh le gnéithe suntasacha airgeadais de ghnó na Gníomhaireachta a rialú. Sceideal cuimsitheach árachas a chothabháil le leas na Gníomhaireachta a chosaint.
- ▶ Rialacháin um nósanna imeachta agus buanorduithe a bhunú agus a oibriú le haghaidh réachtáil ghnó an Bhoird.
- ▶ A chinntiú go gcomhlíontar ceanglais Achtanna um Eitic in Oifig Phoiblí agus Alt 37 & 38 den Acht EPA 1992, a bhaineann le Leas a Dhearbhú agus a Nochtadh.
- ▶ Feidhmeanna cúil a tharmligeán.
- ▶ Gach beartas agus nós imeachta de chuid na Gníomhaireachta a athbhreithniú agus a cheadú.
- ▶ Glacadh le Cód Cleachtas Ghnó le haghaidh Stiúrthóirí agus Foireann de réir riachtanais an Chóid Chleachtas.

(ii) Rinne an Ghníomhaireacht measúnacht fhoirmiúil rioscaí chun príomhrioscaí gnó na heagraíochta a aithint. Ullmhaíodh clár rioscaí na heagraíochta, mar aon le plean gníomhaíochta chun tionchar na n-eochair-rioscaí inrialaithe a mhaolú. Ghlac Bord an EPA le beartas um bainistiú rioscaí don eagraíocht, lena n-áirítear sceideal chun gníomhartha bainistithe rioscaí a thuairisciú agus athbhreithniú a dhéanamh ar an gclár rioscaí féin.

(iii) Tá an córas de rialuithe airgeadais inmheánacha bunaithe ar chreat oibre d'eolas bainistíochta rialta, ar chóras tarmhligin agus cuntasachta, tacar nósanna imeachta airgeadais, nósanna imeachta riaracháin lena n-áirítear deighilt na ndualgas agus dian-seiceálacha leanúnacha ón bhfeidhm airgeadais. Áirítear leis go háirithe:

- ▶ Córas buiséadaithe cuimsitheach le buiséad bliantúil a ndéanann Stiúrthóirí na Gníomhaireachta athbhreithniú agus fortheadú air;
- ▶ Buiséad agus údarás buiséadach agus freagracht i leith feidhmeanna sonracha a shannadh ar bhainisteoirí roghnaithe.
- ▶ Údarás a shrianadh um údarú gach caitheamh d'airgead na Gníomhaireachta, íoc na dtuarastal, na bpinsean, na gcreidiúnaithe, agus na gcaiteachas srl. do Stiúrthóirí agus do thriúr Bainisteoirí Cláir ainmnithe.
- ▶ Athbhreithniú rialta agus leanúnach ar gach fócaíocht a dhéanann an lucht bainistíochta sinsearach.

- ▶ Athbhreithnithe rialta ag an mBord Stiúrthóirí ar thuarascálacha agus ar fhaisnéis airgeadais tréimhsiúla agus bliantúla (lena n-áirítear cuntais bhainistíochta), a léiríonn feidhmíocht airgeadais in aghaidh na mbuiséad.
- ▶ Spriocanna a shocrú chun feidhmíocht airgeadais agus eile a thomhas.
- ▶ Disciplíní bainistíochta tionscadail maidir le cláir thógála agus mór-thionscadail chomhairleachta.
- ▶ Cuntasaíocht Airgeadais nua-aimseartha ríomhairithe, córais bhogearraí Párolla, Ceannach agus Clár Sócmhainní Seasta a bheith mar bhonn taca ag rialuithe airgeadais inmheánacha na Gníomhaireachta.
- ▶ Nósanna imeachta le haghaidh comhairleoirí.
- ▶ Córas rialaithe ar cheadú foriomlán conarthaí caipitil agus comhairleachta.

(iv) Rinneadh staidéar ar na himpleachtaí airgeadais a bhaineann le rioscaí gnó trí phróiseas measúnaithe rioscaí gnó agus in ullmhú Phlean Iniúchta Inmheánach an EPA. Déanfar iad seo a iniúchadh agus a mheasúnú a thuilleadh agus an plean iniúchta á chur i bhfeidhm go céimnitheach. Eisíodh gnáthaimh le tréithe suntasacha airgeadais de chuid ghnó na Gníomhaireachta a rialú, agus leag an Bord síos na teorainneacha údaraithe maidir le ceannach.

(v) Éilíonn an Cód Cleachtais maidir le Rialú Comhlachtaí Stáit ar chomhlachtaí Stát Coiste Iniúchta a cheapadh ar a mbeidh ar a laghad triúr Stiúrthóirí neamh-Fheidhmeannacha neamhspleácha. Ós rud é nach bhfuil aon Stiúrthóirí neamh-Fheidhmeannacha sa Ghníomhaireacht, iarradh tharscaoileadh maidir leis an gceanglas seo in Iúil 2002 agus ceadaíodh é. In ainneoin gur deonadh an tarscaoileadh, chloígh an Ghníomhaireacht le prionsabal an Chóid trí Choiste Iniúchta Inmheánaigh a cheapadh sa bhliain 2003 ar a riabh Cathaoirleach seachtrach agus saineolaithe seachtracha eile in ionad na Stiúrthóirí neamh-Fheidhmeannacha, mar aon le hionadaithe sinsearacha de chuid na Gníomhaireachta. Tháinig an Coiste Iniúchta le chéile ceithre huair sa bhliain 2004.

Ghlac an Coiste Iniúchta Inmheánaigh le plean iniúchta thrí bliana in Eanáir na bliana 2004. Baineann an plean seo le gach príomhchóras san eagraíocht, agus déanfar athbhreithniú ar na rialúcháin agus gnáthaimh thar thimthriall thrí bliana. Tá sé eagraithe ar bhealach a chinnteoidh, sa mhéid agus is féidir, go ndéanfar athbhreithniú uair amháin ar a laghad gach trí bliana ar phríomhghníomhaíochtaí na Gníomhaireachta. Tá an Plean Iniúchta seo á chur i bhfeidhm diaidh ar ndiaidh, faoi mar a chinneadh, agus saineolaithe seachtracha ag obair air.

#### 4. Athbhreithniú Bliantúil ar Rialuithe

Deimhním leis seo don bhliain 2004, nach ndeachaigh an EPA i mbun athbhreithniú foirmiúil ar na córais rialaithe airgeadais inmheánaigh. Is amhlaidh a chuathas i mbun measúnaithe, ámh, ar na rialuithe a bhaineann le tairiscint, ceannach, ioncam, párolla, acmhainní daonna, agus i limistéar an taighde chomhshaoil sa bhliain 2004, trí iniúchtaí inmheánacha ar na gníomhaíochtaí sin. Rachfar faoi athbhreithniú foirmiúil de na córais rialaithe airgeadais inmheánaigh don bhliain 2005.

Mary Kelly

---

Ard-Stiúrthóir

#### 14 Meitheamh 2005

## Beartais Chuntasaíochta

### 1. Bunús na Cuntasaíochta

Tá na ráitis airgeadais ullmhaithe faoi chomhghnás an chostais stairiúil agus ar shlí atá ceadaithe ag an Aire Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil le comhthoiliú an Aire Airgeadais de réir Alt 50 den Acht fán nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, 1992.

Ullmhaítear na ráitis airgeadais ar bhonn fabhrúithe, ach amháin mar a luaitear thíos, agus de réir gnáthchleachtais chuntasaíochta a nglactar leo go ginearálta. Glactar le caighdeán tuairiscithe airgeadais a mholann na comhlachtaí cuntasaíochta aitheanta de réir mar is infheidhme iad.

Is é an Euro an t-aonad airgeadra ina n-ainmnítear na ráitis airgeadais.

### 2. Deontais Oireachtais

Is iad na deontais iarbhír a fuarthas sa tréimhse cuntasaíochta na figiúirí a thaispeántar.

### 3. Táillí Ceadúnais

Éilítear ar iarratasóirí ceadúnais táille iomlán an iarratais cheadúnais a íoc ag an tráth ina ndéantar an t-iarratas. Cionroinntear na suimeanna a fhaightear don Chuntas Ioncaim agus Caiteachais nuair a thugtar na céimeanna seo a leanas den phróiseas ceadúnaithe chun críche:

▶ Iarratas	30%
▶ Cinneadh Beartaithe	50%
▶ Eisiúint Ceadúnais	20%

### 4. Sócmhainní Seasta agus Dímheas

Sloinntear sócmhainní seasta ag costas lúide dímheas carntha. Soláthraítear dímheas faoin modh dronlíneach ag na rátaí atá luaite thíos a mheastar chun na sócmhainní a laghdú chuig a luachanna inréadaithe ag deireadh a saoil oibre:

▶ Foirgnimh	2%
▶ Troscán agus Feistis	10%
▶ Trealamh Saotharlainne agus Allamuigh	15%
▶ Trealamh TF agus Ríomhairí	25%
▶ Mótarfheithiclí	20%

### 5. Maoiniú Caipitil

Sásaítear sócmhainní seasta an EPA agus céimeanna chun cinn chun obair atá ar siúl a mhaoiniú ó theaghlaim de dheontais chaipitil, iasachtaí ceadaithe agus leithroinntí as ioncam reatha. Aistrítear maoiniú a thagann ó dheontais (lena n-áirítear iad sin a úsáidtear le hiasachtaí a aisíoc) chuig cuntas caipitil a amúchtar de réir dímheasa na sócmhainní comhghaolmhara.

### 6. Stoic

Discríobhtar gach stoc, lena n-áirítear stoic inchaite, sa bhliain ina gceannaítear iad.

### 7. Féichiúnaithe

Déantar foráil d'fhíacha amhrasacha, nuair atá sé sin ag teastáil, sna cuntais. Discríobhtar drochfhíacha, de réir mar a thagann siad aníos, os coinne na forála sin.

## 8. Aoisliúntas

Tá ceithre scéim Aoisliúntais i bhfeidhm ag an nGníomhaireacht:

- ▶ Scéim Aoisliúntais Fhoireann na Gníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil, 2001
- ▶ Scéim Phinsin Ranníocaíochta Céilí agus Leanáí Fhoireann na Gníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil, 2001
- ▶ Scéim Aoisliúntais na Gníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil (Ard-Stiúrthóir agus Stiúrthóirí), 1996
- ▶ Scéim Phinsin Ranníocaíochta na Gníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil do Chéilí agus Leanáí (Ard-Stiúrthóir agus Stiúrthóirí), 1996

Is ar bhonn neamh-ranníocaíochta atá ballraíocht na scéimeanna aoisliúntais do Stiúrthóirí agus d'fhoireann a ceapadh chuig an nGníomhaireacht roimh 6 Aibreán 1995. Is ranníocaíoch í an scéim i gcás foirne a ceapadh ar an dáta sin nó ina dhiaidh. Bíonn ballraíocht Céilí agus Leanáí sna Scéimeanna Pinsin uathoibríoch i gcás na mball atá sna príomh-scéimeanna aoisliúntais agus bíonn ranníocaíochtaí iníoctha i ndáil le ballraíocht den sórt sin beag beann ar dháta an cheapacháin.

Soláthraítear íoc na sochar aoisliúntais do agus i ndáil le Stiúrthóirí agus fostaithe na Gníomhaireachta sna scéimeanna sainmhínithe um shochair aoisliúntais arna gceadú ag an Aire Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil le comhthoilíú an Aire Airgeadais de réir Alt 33 agus Alt 34 den Acht fán nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, 1992.

Dé réir Bheartas an Rialtais i leith scéimeanna aoisliúntais na seirbhíse poiblí, níl Scéimeanna Aoisliúntais na Gníomhaireachta maoinithe agus cistítear iad ar an mbonn 'íoc mar a théir', .i. is ó ioncam reatha a íoctar costais na sochar faoin scéim, agus is ar an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais a ghearrtar an t-airgead sa bliain ina n-íoctar iad. Ní dhéantar aon fhoráil sna ráitis airgeadais maidir le sochair na todhcháí. Gearrtaí tuarastail sna ráitis airgeadais glan ar ranníocaíochtaí aoisliúntais na bhfostaithe.

Faoin Acht fán nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, 1992 (discáoileadh den Fhoras Forbartha Teoranta) Ordú, 1993, bhí íocaíochtaí pinsin agus dliteanais aoisliúntais eile maidir le hiar-fhoireann An Foras Forbartha Teoranta mar dhliteanais de chuid an EPA ar 1 Lúnasa 1993. Tá an EPA ag íoc pinsean maidir le 49 iar-fhoireann de chuid An Foras Forbartha faoi láthair.

## Cuntas Ioncain agus Caiteachais Don Bhliain dar críoch 31 Nollaig 2004

Ioncam	Notáí	2004 €	2003 €
Deontais Oireachtais	1	24,064,856	20,356,707
Seirbhísí Comhairleachta, Idirchalabrúcháin Saotharlainne agus eile		274,324	23,201
Ioncam ó Shaotharlanna Réigiúnacha		1,732,087	1,603,196
Gníomhaíochtaí Ceadúnaithe (Rialú Truailithe Comhtháite)	2	4,667,606	4,103,130
Gníomhaíochtaí Ceadúnaithe (Dramhaíl)	3	2,785,200	2,741,709
Fáltais Ilghnéitheacha	4	196,016	296,939
		<b>33,720,089</b>	<b>29,124,882</b>
<b>Caiteachas</b>			
Tuarastail, ÁSPC agus Aoisliúntas	5	13,630,298	12,260,246
Speansais Taistil	6	1,111,526	1,023,181
Costais Saotharlainne & Allamuigh	7	943,788	961,834
Costais Chóiríochta	8	957,665	922,438
Costais Riaracháin Eile	9	4,289,602	3,240,784
Comhairligh agus Deontais		2,212,116	1,563,558
Taighde Comhshaoil		7,317,157	6,545,213
Dímheas	14	1,722,853	1,805,909
		<b>32,185,005</b>	<b>28,323,163</b>
Aistriú chuig Cuntas Caipitil	10	1,455,917	622,149
		<b>33,640,922</b>	<b>28,945,312</b>
<b>Barrachas Oibríochta</b>		<b>79,167</b>	<b>179,570</b>
Barrachas ar Threalamh a Thródáil isteach agus a Dhíol		18,639	19,285
<b>Barrachas roimh Ús</b>		<b>97,806</b>	<b>198,855</b>
Ús a Fhaightear	11	637	2,785
Ús Iníochta agus Muirir chosúla leis	12	(130,667)	(178,165)
<b>(Easnamh) / Barrachas don Bhliain</b>		<b>(32,224)</b>	<b>23,475</b>
Barrachas / (Easnamh) ag 1 Eanáir		14,023	(9,452)
<b>Barrachas / (Easnamh) ag 31 Nollaig</b>		<b>(18,201)</b>	<b>14,023</b>



Ní raibh aon ghnóthachain ná cailteanais ag an EPA sa bhliain airgeadais ná sa bhliain airgeadais roimhe sin ach amháin na cinn sin ar déileáladh leo sa Chuntas Ioncaim agus Caiteachais.

Baineann torthaí na bliana le hoibríochtaí leanúnacha.

Is cuid de na ráitis airgeadais seo é an ráiteas faoi bheartais chuntasaíochta agus an ráiteas faoi shreabhadh airgid, chomh maith le nótaí 1 go 19.

Mary Kelly

---

Ard-Stiúrthóir

Padraig Leahy

---

Stiúrthóir

**14 Meitheamh 2005**

## Clár Comhardaithe Amhail an 31 Nollaig 2004

	Notáí	2004 €	2003 €
<b>Sócmhainní Seasta</b>	14	18,617,827	19,125,439
<b>Sócmhainní Reatha</b>			
<b>Féichiúnaithe agus Réamhíocaíochtaí</b>	15	4,628,149	3,206,733
<b>Airgead ar Láimh agus sa Bhanc</b>		4,600,979	1,946,363
		9,229,128	5,153,096
<b>Iúide Dlíteanais Reatha</b>			
<b>Creidiúnaithe (Suimeanna atá dlite laistigh de bhliain amháin)</b>	16(a)	6,623,658	4,275,234
<b>Glan-Sócmhainní Reatha</b>		2,605,470	877,862
<b>Creidiúnaithe (Suimeanna atá dlite dlite tar éis níos mó ná bliain amháin)</b>	16(b)	(3,223,431)	(3,427,128)
<b>Glan-Sócmhainní Iomlána</b>		17,999,866	16,576,173
<b>Arna n-ionadú ag:</b>			
<b>Cuntas Caipitil</b>	10	18,018,067	<b>16,562,150</b>
<b>Cuntas Ioncaim agus Caiteachais</b>		(18,201)	<b>14,023</b>
		17,999,866	<b>16,576,173</b>

Is cuid de na ráitis airgeadais seo é an ráiteas faoi bheartais chuntasaióchta agus an ráiteas um shreabhadh airgid; chomh maith leis na nótaí ó 1 go 19.

Mary Kelly

Ard-Stiúrthóir

Padraig Leahy

Stiúrthóir

**Ráiteas um Shreabhadh** Don Bhliain dar críoch 31 Nollaig 2004

	2004	2003
Notáí	€	€
<b>Réiteach (Easnamh) / Barrachais chuig glan-insreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin</b>		
<b>(Easnamh)/ Barrachas don bhliain</b>	<b>(32,224)</b>	<b>23,475</b>
Ús faighte 11	(637)	(2,785)
(Barrachas) ar dhiúscairt trealaimh	(18,639)	(19,285)
Aistriú chuig Cuntas Caipitil 10	1,455,917	622,149
Muirear dímheasa don bhliain 14	1,722,853	1,805,909
(Méadú) i bhFéichiúnaithe	(1,421,416)	(888,176)
Méadú i gCreidiúnaithe (ach amháin creidiúnaithe iasachta)	2,358,256	253,427
<b>Glan-insreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí Oibriúcháin</b>	<b>4,064,110</b>	<b>1,794,714</b>
<b>Torthaí ar infheistíochtaí agus seirbhísiú airgeadais</b>		
Ús faighte	637	2,785
<b>Gníomhaíochtaí infheistithe</b>		
Íocaíochtaí le sócmhainní seasta a shealbhú	(1,196,602)	(1,496,547)
<b>Glan-insreabhadh Airgid Roimh Airgeadú</b>	<b>2,868,145</b>	<b>300,952</b>
<b>Maoiniú</b>		
Iasachtaí a aisíocadh	(213,529)	(217,385)
<b>Méadú in Airgead</b>	<b>2,654,616</b>	<b>83,567</b>
<b>Réiteach ar ghlan-sreabhadh airgid chuig gluaiseacht in iarmhéideanna airgid</b>		
Méadú in airgead sa bhliain	2,654,616	83,567
Cistí ag 1 Eanáir	1,946,363	1,862,796
<b>Cistí ag 31 Nollaig</b>	<b>4,600,979</b>	<b>1,946,363</b>

Is cuid de na ráitis airgeadais seo é an ráiteas um beartais chuntasaíochta agus na nótaí 1 go 19.

Mary Kelly

Ard-Stiúrthóir

Padraig Larkin

Stiúrthóir

## Nótaí do na Ráitis Airgeadais

	2004	2003
	€	€
<b>1. Deontais Oireachtais</b>		
Vóta na Roinne Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil:		
Deontais ón Vóta:		
<b>Reatha</b>	12,671,492	12,367,707
<b>Caipiteal</b>	2,440,000	1,429,000
<b>Cistiú Taighde</b>	7,250,000	6,560,000
<b>Cláir Eile</b>	1,703,364	-
	<b>24,064,856</b>	<b>20,356,707</b>

Is leithroinnt shonrach é Cistiú Taighde a dhéantar leis an gcostas a bhaineann le Taighde Comhshaoil a chlúdach. eCaitheadh €7,317,157 ar na gníomhaíochtaí taighde sin sa bhliain 2004 (2003 €6,545,213).

	€	€
<b>2. Gníomhaíochtaí Ceadúnaithe (Rialú Truailithe Comhtháite)</b>		
<b>Táillí ceadúnais réamhíochta ag 1 Eanáir</b>	265,681	571,227
<b>Táillí faighte agus Muirir ar gearradh sonrasc orthu</b>	5,009,381	3,835,675
<b>Lúide Aisiocaíochtaí Íochta</b>	-	(38,091)
<b>Táillí ceadúnais réamhíochta ag 31 Eanáir</b>	(607,456)	(265,681)
<b>Méid curtha chun sochair don Chuntas Ioncaim agus Caiteachais</b>	<b>4,667,606</b>	<b>4,103,130</b>

Faoi Alt 83 agus 96 den Acht fán nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, 1992 tá freagracht ar an EPA as ceadúnú agus rialú próisis tionsclaíocha móra/casta nó eile agus a d'fhéadfaí truilliú mór eascairt as. Is as táillí a ghearrtar maidir le próiseáil agus monatóireacht cheadúnais den sórt sin a fhaigheann an EPA a cuid ioncaim.

	€	€
<b>3. Gníomhaíochtaí Ceadúnaithe Dramháiola</b>		
<b>Táillí ceadúnais réamhíochta ag 1 Eanáir</b>	553,903	749,422
<b>Táillí faighte agus Muirir ar gearradh Sonrasc orthu</b>	3,048,831	2,546,190
<b>Táillí ceadúnais réamhíochta ag 31 Nollaig</b>	(817,534)	(553,903)
<b>Méid curtha chun sochair don Chuntas Ioncaim agus Caiteachais</b>	<b>2,785,200</b>	<b>2,741,709</b>

Faoi Alt 40 den Acht um Bainistiú Dramháiola, 1996 tá freagracht ar an EPA as gach gníomhaíocht thábhachtach diúscairthe agus aisghabhála dramháiola a oibríonn údaráis áitiúla agus fiontraíocht phríobháideach a cheadúnú. Is as táillí a ghearrtar maidir le próiseáil agus monatóireacht cheadúnais den sórt sin a fhaigheann an EPA a cuid ioncaim.

	2004	2003
<b>4. Fáltais Ilghnéitheacha</b>	€	€
Éilimh Árachais	319	-
Díolacháin Fhoilseachán	50,190	56,279
<b>Ilghnéitheach</b>	145,507	240,660
	<b>196,016</b>	<b>296,939</b>

	€	€
<b>5. Tuarastail, ÁSPC agus Aoisliúntas na Foirne</b>		
(a) Tuarastail	11,872,590	10,735,807
ÁSPC Fostóirí	828,499	731,278
Pinsin – An Foras Forbartha	606,170	485,305
Pinsin – an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil	546,274	444,729
Cnapshuimeanna Aoisliúntais	255,390	265,109
Ranníocaíochtaí Aoisliúntais Faighte	(478,625)	(401,982)
	<b>13,630,298</b>	<b>12,260,246</b>

**(b) Seo a leanas líon na bhfostaithe ar 31 Nollaig:**

<b>Ceanncheathrú</b>	114	115
<b>Cigireachtaí Réigiúnacha</b>		
Caisleán an Bharraigh	20	19
Corcaigh	24	22
Baile Átha Cliath	58	60
Cill Chainnigh	15	15
Muineachán	9	10
<b>Oifigí Réigiúnacha</b>		
Baile Átha Luain	2	2
Leitir Ceanainn	2	2
Luimneach	2	2
Mala	2	2
	<b>248</b>	<b>249</b>

	€	€
<b>6. Speansais Taistil</b>		
Taisteal agus Cothabháil	1,061,668	950,203
Speansais Mhótarfheithiclí	95,114	90,282
Aisíocaíochtaí Taistil	(45,256)	(17,304)
	<b>1,111,526</b>	<b>1,023,181</b>

	2004	2003
<b>7. Costais Saotharlainne &amp; Allamuigh</b>	€	€
Speansais Saotharlainne agus Allamuigh	652,663	631,043
Deisiúcháin ar Threalamh agus Cothabháil	279,649	313,309
Éadaí Cosanta	11,476	17,482
	<b>943,788</b>	<b>961,834</b>
<b>8. Costais Chóiríochta</b>	€	€
Cíos agus Rátaí	391,546	376,756
Cumhacht, Solas agus Téamh, Glantóireacht	413,580	390,365
Deisiúcháin, Cothabháil, Slándáil	152,539	155,317
	<b>957,665</b>	<b>922,438</b>
<b>9. Costais Riaracháin Eile</b>	€	€
Teileafón agus Postas	262,484	226,049
Priontáil Foilseachán agus Soláthairtí Stáiseanóireachta	460,050	471,270
Árachas	96,028	87,392
Muirir Ríomhairí agus Phróiseáil Sonraí	1,380,901	600,351
Táillí Iniúchta	10,306	16,690
Táillí Dlí	478,709	670,865
Costais Cheapacháin Fhoirne	31,726	66,994
Muirir Bhainc	4,770	4,428
Leabhair, Tréimhseacháin agus Leabharlann	83,008	83,091
Costais Fhorbartha Foirne	540,297	482,566
Fógraíocht	151,148	107,241
Caidrimh Phoiblí, Seoltaí agus Imeachtaí Chur Chun Cinn	534,478	386,499
Ioncam ó Thionscadal PHARE	194,646	0
Ilghnéithigh	61,051	37,348
	<b>4,289,602</b>	<b>3,240,784</b>

#### Ioncam ó Thionscadal PHARE

Ghlac an EPA rannpháirt i gcúnant cúplála le tír iarrthóra an AE - an Bhulgáir. Lean an tionscnamh ar aghaidh ó Dheireadh Fómhair 2000 go Feabhra 2002. Nuair a rinne an Lár-Aonad Airgeadais agus Conarthaí (CFCU) de chuid Aireacht Airgeadais na Bulgáire an íocaíocht scoir (in Eanáir 2003), choinníodar siar esuim de €194,646. Bhí an-deacracht ag an nGníomhaireacht agus í ag iarraidh a fháil amach an rud ba chóir di a dhéanamh chun na suimeanna airgid seo a fháil. Rinne an Bord Stiúrthóirí athbhreithniú ar an scéal ag féachaint an bhféadfaí an tsuim gan íoc a aisghabháil, agus mheas siad nach féidir a bheith indéanta aon chuid de a fháil. Ar an ábhar sin, meastar gur críonna an rud é socrúithe iomlána a dhéanamh maidir leis an gcomhardú gan íoc.

10. Cuntas Caipítíl	€	€	€
<b>Ag 1 Eanáir 2004</b>			16,562,150
<b>Aistriú chuig an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais</b>			
Ioncam Leithroinnte			
chun críche caipítíl – <b>Sócmhainní Seasta Breise</b>	1,239,547		
<b>Le breiseanna amach anseo a mhaoiniú</b> (féach nota 15)	1,750,000		
<b>Aisiocaíocht lasachta</b>	213,529		
		3,203,076	
Lúide			
<b>Díúscairtí</b>	129,134		
<b>lúide dímheas roimhe sin ar dhiúscairtí</b>	(104,828)		
		24,306	
<b>Muirear dímheasa don bhliain</b>		1,722,853	
			1,455,917
<b>Ag 31 Nollaig 2004</b>			<b>18,018,067</b>

	2004	2003
<b>11. Ús Faighte</b>	€	€
<b>Ús ar éarlais bainc</b>	637	2,785
	<b>637</b>	<b>2,785</b>

	€	€
<b>12. Ús iníoctha agus Muirir Chosúla leis – lasachtaí Bainc iníoctha le tráthchodanna</b>	130,667	178,165
	<b>130,667</b>	<b>178,165</b>

### 13. Cánachas

Tá an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil díolmhaithe go sonrach faoi fhorálacha Alt 32, agus Sceideal 2, den Acht Airgeadais, 1994. Dá réir sin níl aon mhuirir chánachais curtha san áireamh sna cuntais.

## 14. Sócmhainní Seasta

	lomlán	Foirgnimh	Trosacán & Feistis	Trealamh TF & Ríomhairí	Trealamh Saotharlainne & Allamuigh	Mótar-fheithiclí
	€	€	€	€	€	€
<b>Costas</b>						
Ag 1 Eanáir 2004	31,126,359	17,328,198	1,946,539	3,020,385	8,135,940	695,297
Ceannacháin	1,239,547	-	194,308	377,764	389,036	278,439
Diúscairtí	(129,134)	-	-	-	-	(129,134)
<b>Ag 31 Nollaig 2004</b>	<b>32,236,772</b>	<b>17,328,198</b>	<b>2,140,847</b>	<b>3,398,149</b>	<b>8,524,976</b>	<b>844,602</b>
<b>Dímheas</b>						
Ag 1 Eanáir 2004	12,000,920	1,769,950	998,526	2,568,512	6,281,284	382,648
Muirear don bhliain	1,722,853	337,592	170,952	372,696	680,228	161,385
Ar Dhiúscairtí	(104,828)	-	-	-	-	(104,828)
<b>Ag 31 Nollaig 2004</b>	<b>13,618,945</b>	<b>2,107,542</b>	<b>1,169,478</b>	<b>2,941,208</b>	<b>6,961,512</b>	<b>439,205</b>
<b>Glan-Luach de réir na leabhar</b>						
<b>Ag 31 Nollaig</b>	<b>18,617,827</b>	<b>15,220,656</b>	<b>971,369</b>	<b>456,941</b>	<b>1,563,464</b>	<b>405,397</b>
<b>Ag 31 Nollaig 2003</b>	<b>19,125,439</b>	<b>15,558,248</b>	<b>948,013</b>	<b>451,873</b>	<b>1,854,656</b>	<b>312,649</b>

Tógadh ceanncheathrú nua don Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (EPA) san áit a bhfuil Eastát Chaisleán Bhaile Sheonach, Co Loch Garman, ar shuíomh a bhfuil a theideal dílsithe i dTeagasc. Tá an EPA i mbun cainteanna faoi láthair le léas fadtéarmach a fháil don suíomh seo ó Theagasc. Is iad Oifig an nOibreacha Poiblí a mhaoinigh an obair thógála ar fhoirgneamh an cheanncheathrú trí iasacht thráchtála. Maoiníonn an EPA aisíocaíochtaí bliantúla na hiasachta a dhéanann an OPW. Cuirtear an ghné úis de na haisíocaíochtaí a chlúdaíonn an EPA san áireamh don bhliain a dtagann siad chun cinn. Tá na socrúithe maoinithe sócmhainní agus bainteacha taifeadta i leabhair an EPA le léiriú a fháil ar shubstaint na n-idirbhearta bunúsacha.



## 15. Féichiúnaithe agus Réamhíocaíochtaí

	2004	2003
	€	€
<b>Féichiúnaithe</b>	1,619,292	1,874,286
<b>Réamhíocaíochtaí</b>	1,000,962	824,552
<b>Airleacain don OPW</b>	2,007,895	507,895
	<b>4,628,149</b>	<b>3,206,733</b>

**Réamhíocaíochtaí**

Le linn 2003 cuireadh suim €600,000 ar aghaidh chuig Comhairle Chontae Chorcaí, maidir le comhaontú chun an chuid eile den fhoirgneamh ag Inniscara a cheannach, atá á roinnt faoi láthair ag an EPA agus ag an gComhairle Réamhíocadh €250,000 le Comhairle Chontae Chorcaí ina leith seo i rith 2004.

Chomh maith leis sin i 2003 cuireadh an Ghníomhaireacht ar an eolas faoin Líonra Leathanbhanda atá beartaithe do Limistéar Mórchathrach Loch Garman nach mbeadh ag dul chomh fada le Ceannteathrú an Gníomhaireachta, ar thalamh Eastáit Chaisleán Bhaile Sheonach. Tar éis plé a dhéanamh leis an Roinn Cumarsáide, Mara agus Acmhainní Nádurtha comhaontaíodh go síneofaí an Líonra Leathanbhanda chuig Caisleán Bhaile Sheonach. D'aontaigh an Ghníomhaireacht suim €100,000 a íoc ó thaobh na gcostas breise a bheadh i gceist. Ní raibh an obair ar an gcrabhlíne Leathanbhanda chuig Caisleán Bhaile Sheonach tosaithe ag deireadh na bliana 2004.

**Airleacain don OPW**

Le linn 2001 réamhíocadh suim €507,895 le hOifig na nOibreacha Poiblí maidir le ceannach suímh le haghaidh cigireacht nua i gCill Chainnigh. Cuireadh ballchríoch ar an idirbheartaíocht i 2004, agus tugadh cead dul ar aghaidh go céim na dtairiscintí maidir leis an dtionscnamh. Réamhíocadh €1,500,000 breise don OPW i 2004, le cur ar a gcumas an costas tógála a mhaoiniú i 2005.

Tá airgead Féichiúnaithe dlite laistigh de bhliain amháin.

## 16. Creidiúnaithe agus Fabhruithe

	2004	2003
	€	€
<b>(a) Méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin.</b>		
Táilli Ceadúnais	892,448	1,086,151
Speansais Trádála agus eile	5,396,985	2,845,026
Tráthchodanna dlite ar cheannach Sócmhainní Seasta	334,225	344,057
	<b>6,623,658</b>	<b>4,275,234</b>
<b>(b) Méideanna atá dlite tar éis níos mó ná bliain amháin:</b>		
Tráthchodanna dlite ar cheannach Sócmhainní Seasta	<b>3,223,431</b>	<b>3,427,128</b>

## 17. Oibleagáidí Pinsin

Do thréimhsí cuntasáíochta a thosóidh ar an 1 Eanáir 2005 nó ina dhiaidh, éilíodh an Caighdeán Tuarascála 17 (FRS17) go dtabharfaidh an ráiteas airgeadais cuntas cothrom ar luach sócmhainní agus dliteanais an fhostóra i gcás oibleagáidí aoisliúntais agus aon mhaoiniú eile atá bainteach leis, agus a aithint cad iad na costais a bhaineann le sochar aoisliúntas a chur ar fáil san thréimhse cuntasáíochta ina dtuilleann na fostaithe iad. Mar bheart idirthréimhseach éilíonn an Caighdeán:

- ▶ do thréimhsí cuntasáíochta dar gcríoch 21 Meitheamh 2001 agus ina dhiaidh go léireofaí luach dliteanais na scéime mar atá faoi láthair
- ▶ do thréimhsí cuntasáíochta dar gcríoch 21 Meitheamh 2002 nó ina dhiaidh Costas an tsochair sainithe agus na suimeanna a áirítear i Ráiteas na Sochar agus Dochar Aitheanta atá le foilsiú in agus curtha leis an Ráiteas Airgeadais. Tá an EPA ag cloí leis an socrúithe idirthréimhseacha faoin gCaighdeán trí luach a dliteanas neamh-mhaoinithe a insint.

De réir tuarascáil neamhspleách achtúire a coimisiúnaídh go speisialta chuige seo, ba iad seo torthaí an luachála ina iomláine:

	€	€
Luach Sócmhainní ag meánluach margaidh	–	–
Luach dliteanais na scéime mar atá faoi láthair	65,000,000	53,120,000
Easnamh sa scéim aoisliúntais	<b>65,000,000</b>	<b>53,120,000</b>

Ba iad seo a leanas an bonn airgeadais ar a rinne an achtúire na suimeanna a bhí le nochtadh faoi FRS17 a áireamh:

	2004
▶ Ráta méadaithe tuarastal	3.50%
▶ Ráta méadaithe maidir le híocaíocht pinsean	3.25%
▶ Ráta lascaine	4.75%
▶ Ráta Boilscithe	2.00%

### Sonraí faoi thioncar a bheadh ar Ráitis Airgeadais dá nglacfaí go hiomlán le FRS17

#### Anailís ar an méid a chuirfí in aghaidh

brabúis oibríúcháin:	2004
Costas seirbhíse reatha	(2,130,000)
Costas seirbhíse caite	–
Costas in aghaidh brabúis oibríúcháin	<b>(2,130,000)</b>

Ar lean >

<i>Ar lean</i>	<b>2004</b>
<b>Anailís ar an méid a chuirfí in aghaidh ioncam airgeadaíochta eile:</b>	<b>€</b>
An toradh a bhfuiltear ag súil leis ar shócmhainní scéim an pinsean	–
Ús in aghaidh dliteanais na scéime pinsean	(2,900,000)
Toradh glan / (muirear)	<b>(2,900,000)</b>
<b>Is é seo a leanas an méid a aithneofaí i Ráiteas Iomlán Sochar agus Dochar Aitheanta (STRGL):</b>	
An toradh iarbhír lúide an toradh a bhfuiltear ag dúil leis ar sócmhainní na scéime	–
Sochar agus dochar de bharr dliteanais	(2,030,000)
Athruithe ar an mbonn ar glacadh leis	(4,820,000)
Cailliúint a mheas an aachtúire a aithneofaí san STRGL	<b>(6,850,000)</b>
<b>Anailís ar mhéid an easnamh i rith na bliana:</b>	
<b>Easnamh ar 1 Eanáir 2004</b>	(53,120,000)
Costas seirbhíse reatha	(2,130,000)
Ranníocaíochtaí an Fhostóra	–
Costas seirbhíse caite	–
Costais airgeadais eile	(2,900,000)
Cailliúint a d'aithin an aachtúire san STRGL	(6,850,000)
<b>Easnamh ar 31 Nollaig 2004</b>	<b>(65,000,000)</b>

## 18. Leas Bail an Bhoird

Tá glactha ag an nGníomhaireacht le modhanna oibre maidir le teacht ar chinnte de réir an Acht fán nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, 1992 agus An Act um Iompar Sealbhóirí Oifigí Poiblí, 1995 agus na rialúcháin a ritheadh faoi. Lean an EPA an modh oibre seo i gcaitheamh na bliana

## 19. Glacadh le Ráitis Airgeadaí

Ghlac an Bord Stiúrthóirí leis na Ráitis Airgeadais ar an 14 Meitheamh 2005.

Clóbhualte ar Fedrigoni Symbol Satin, páipéar cúntach don chomhshaol.





**Bosca Poist 3000**  
**Eastát Chaisleán Bhaile Sheáin**  
**Contae Loch Garman, Éire**

**T +353 53 60600**  
**F +353 53 60699**  
**E [info@epa.ie](mailto:info@epa.ie)**  
**LoCall 1890 33 55 99**

**[www.epa.ie](http://www.epa.ie)**

Teach Mhic Chumascaigh,  
Richview, Cluain Seach  
Baile Átha Cliath 14

**T +353 1 268 0100**  
**F +353 1 268 0199**

Foirne Cigireachta Réigiúnacha  
Inis Cara, Co. Chorcaí

**T +353 21 487 5540**  
**F +353 21 487 5545**

Foirne Cigireachta Réigiúnacha  
Faiche an Bhúit, Cill Chainnigh

**T +353 56 7722 329**  
**F +353 56 7765 085**

Foirne Cigireachta Réigiúnacha  
Bóthar Sheán de Mórdha  
Caisleán an Bharraigh, Co. Mhaigh Eo

**T +353 94 902 1588**  
**F +353 94 902 1934**

Foirne Cigireachta Réigiúnacha  
An Gleann, Muineachán

**T +353 47 77600**  
**F +353 47 84987**

**ISBN 1-84095-168-0**